

RETTENS DOM (Tredje Udvidede Afdeling)

2. oktober 2001 *

I de forenede sager T-222/99, T-327/99 og T-329/99,

Jean-Claude Martinez, medlem af Europa-Parlamentet, Montpellier (Frankrig),

Charles de Gaulle, medlem af Europa-Parlamentet, Paris (Frankrig), ved avocat
F. Wagner,

sagsøgere i sag T-222/99,

Front national med hjemsted i Saint-Cloud (Frankrig), ved avocat A. Nivière,

sagsøger i sag T-327/99,

Emma Bonino, medlem af Europa-Parlamentet, Rom (Italien),

Marco Pannella, medlem af Europa-Parlamentet, Rom,

Marco Cappato, medlem af Europa-Parlamentet, Vedano al Lambro (Italien),

* Processprog: fransk og italiensk.

Gianfranco Dell'Alba, medlem Europa-Parlamentet, Livorno (Italien),

Benedetto Della Vedova, medlem af Europa-Parlamentet, Tirano (Italien),

Olivier Dupuis, medlem af Europa-Parlamentet, Rom,

Maurizio Turco, medlem af Europa-Parlamentet, Pulsano (Italien),

Lista Emma Bonino med hjemsted i Rom,

først ved avvocati A. Tizzano og G.M. Roberti, og derefter ved avvocato G.M. Roberti,

sagsøgere i sag T-329/99,

mod

Europa-Parlamentet ved G. Garzón Clariana, J. Schoo, H. Krück og A. Caiola, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation, i sag T-222/99 af Europa-Parlamentets afgørelse af 14. september 1999 vedrørende fortolkning af artikel 29, stk. 1, i Europa-Parlamentets forretningsorden, i sag T-327/99 af Europa-Parlamentets afgørelse af 14. september 1999 om opløsning med tilbagevirkende kraft af »Den Tekniske Gruppe for Uafhængige Medlemmer (TDI) — Blandet Gruppe«, og i sag T-329/99 af Europa-Parlamentets afgørelse af 14. september 1999, hvorved det vedtog Udvalget om Forfatningsspørgsmåls stillingtagen til, om stiftelseserklæringen for »Den Tekniske Gruppe for Uafhængige Medlemmer (TDI) — Blandet Gruppe« er i overensstemmelse med 29, stk. 1, i Europa-Parlamentets forretningsorden,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Tredje Udvidede Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J. Azizi, og dommerne K. Lenaerts, R.M. Moura Ramos, M. Jaeger og M. Vilaras,

justitssekretær: fuldmægtig J. Palacio González,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 13. februar 2001,

afsagt følgende

Dom

Retsforskrifter

- 1 Der bestemmes følgende i artikel 29, »Dannelse af politiske grupper«, i Europa-Parlamentets forretningsorden i den affattelse, der trådte i kraft den 1. maj 1999 (EFT 1999 L 202, s. 1, herefter »forretningsordenen«):

»1. Medlemmerne kan danne grupper efter politisk tilhørsforhold.

2. En politisk gruppe skal have medlemmer fra mere end én medlemsstat. Til dannelse af en politisk gruppe kræves mindst 23 medlemmer fra to medlemsstater, 18 fra tre eller 14 fra fire eller flere medlemsstater.

3. Et medlem kan kun tilhøre én politisk gruppe.

4. Stiftelsen af en politisk gruppe meddeles formanden i en erklæring. Erklæringen skal omfatte navnet på gruppen, navnene på medlemmerne og navnene på bestyrelsesmedlemmerne.

5. Stiftelseserklæringen offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.«

2 Forretningsordenens artikel 30 bestemmer vedrørende løsgængere:

»1. Medlemmer, der ikke tilslutter sig en politisk gruppe, råder over et sekretariat. De nærmere regler fastsættes af Præsidiumet efter forslag fra generalsekretæren.

2. Præsidiumet fastsætter bestemmelser om disse medlemmers status og parlamentariske rettigheder.«

3 I henhold til forretningsordenens artikel 23 sammensættes formandskonferencen af Parlamentets formand og formændene for de politiske grupper, der her har stemmeret, og af to delegerede løsgængere, der deltager i møderne uden at have stemmeret. Desuden er det forbeholdt de politiske grupper at fremsætte beslutningsforslag som afslutning på forhandlingerne vedrørende valg af Kommissionen (artikel 33) og at deltage i Parlamentets delegation til Forligsud-

valget (artikel 82). Forretningsordenens artikel 137 giver i øvrigt politiske grupper ret til at afgive en stemmeforklaring, der højst må vare to minutter.

- 4 Det er ligeledes fastsat i forretningsordenen, at en række initiativer alene kan tages af en politisk gruppe eller af mindst 32 medlemmer, bl.a. for så vidt angår:
- indstilling af kandidater til posterne som formand, næstformand og kvæstor (artikel 13)

  - forespørgsler til mundtlig besvarelse til Rådet og Kommissionen med anmodning om, at de opføres på Parlamentets dagsorden (artikel 42)

  - fremsættelse af forslag til henstillinger til Rådet vedrørende afsnit V og VI i traktaten om Den Europæiske Union, eller når Parlamentet ikke er blevet hørt om en international aftale inden for rammerne af forretningsordenens artikel 97 eller 98 (artikel 49)

  - debatter om aktuelle og uopsættelige spørgsmål af væsentlig betydning (artikel 50)

- anmodninger om fornyet forelæggelse for Parlamentet på grundlag af forretningsordenens artikel 71, stk. 3

- forslag om forkastelse af Rådets fælles holdning (artikel 79)

- fremsættelse af ændringsforslag til Rådets fælles holdning (artikel 80)

- forslag om at anmode Kommissionen og Rådet om at deltage i en debat, inden forhandlingerne med ansøgerstaterne indledes (artikel 96)

- forslag om at anmode Rådet om ikke at give tilladelse til, at der indledes forhandlinger om indgåelse, fornyelse eller ændring af internationale aftaler, før Parlamentet har udtalt sig om det foreslåede forhandlingsmandat på grundlag af en betænkning fra det kompetente udvalg (artikel 97)

- fremsættelse af forslag om, at det udvalg, der er kompetent med hensyn til den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, udarbejder henstillinger til Rådet (artikel 104)

- forslag om ændring af Parlamentets dagsorden (artikel 111)

— indsigelse mod det kompetente udvalgs fortolkning af forretningsordenen.

5 Forretningsordenens artikel 180, der vedrører anvendelsen af forretningsordenen, bestemmer:

»1. Opstår der tvivl om anvendelsen eller fortolkningen af denne forretningsorden, kan formanden med forbehold af tidligere afgørelser henvise spørgsmålet til behandling i det kompetente udvalg.

Spørgsmål, der rejses i en bemærkning til forretningsordenen, jf. artikel 142, kan ligeledes af formanden henvises til det kompetente udvalg.

2. Udvalget afgør, om det er nødvendigt, at der foreslås en ændring af forretningsordenen, jf. artikel 181.
3. Afgør udvalget, at en fortolkning af den gældende forretningsorden er tilstrækkelig, sender det sin fortolkning til formanden, som underretter Parlamentet.
4. Gør en politisk gruppe eller mindst 32 medlemmer indsigelse mod udvalgets fortolkning, forelægges spørgsmålet for Parlamentet, der træffer afgørelse

med simpelt flertal under tilstedeværelse af mindst 1/3 af sine medlemmer. Ved forkastelse henvises spørgsmålet til fornyet udvalgsbehandling.

5. Uanfægtede fortolkninger og fortolkninger vedtaget af Parlamentet vedføjes med kursiv som forklarende noter til den eller de pågældende artikler sammen med afgørelser om anvendelse af forretningsordenen.

6. Disse forklarende noter danner præcedens for den fremtidige anvendelse og fortolkning af de pågældende artikler.

[...]

Twistens faktiske omstændigheder

- 6 Ved skrivelse af 19. juli 1999 oplyste en række af Parlamentets medlemmer fra forskellige politiske grupperinger Parlamentets formand om dannelsen i henhold til forretningsordenens artikel 29, stk. 4, af »Den Tekniske Gruppe for Uafhængige Medlemmer (TDI) — Blandet Gruppe« (herefter »TDI-gruppen«), hvis erklærede mål er at sikre alle medlemmer den fulde udøvelse af det parlamentariske mandat.

7 TDI-gruppens »stiftelsesvilkår«, der var vedlagt som bilag til den i ovenstående præmis nævnte skrivelse, indeholder følgende angivelser:

»De forskellige medlemmer bekræfter over for hinanden, at de i enhver henseende er politisk uafhængige. Heraf følger:

- Stemmefrihed både i udvalg og i plenum.

- Intet medlem må udtale sig på alle gruppemedlemmers vegne.

- Gruppens møder har alene til formål at opnå taletid samt at afklare administrative og økonomiske spørgsmål vedrørende gruppen.

- Bestyrelsen består af repræsentanter for gruppens forskellige medlemmer.«

8 Det fremgår af referatet fra Parlamentets plenarmøde den 20. juli 1999 (EFT C 301, s. 1), at Parlamentets formand meddelte, at hun »fra 29 medlemmer havde modtaget en stiftelseserklæring for en ny politisk gruppe med navn 'Den Tekniske Gruppe for Uafhængige Medlemmer' (TDI)«. Ved skrivelse af samme dato rettet til Parlamentets formand anmodede formændene for de andre politiske grupper, idet de var af den opfattelse, at betingelsen om politisk

tilhørsforhold i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, ikke var opfyldt i dette tilfælde, om, at en anmodning om fortolkning af denne bestemmelse blev forelagt Udvalget om Forfatningsspørgsmål, og at de pågældende medlemmer blev anset for løsgængere, indtil dette udvalget havde truffet afgørelse.

- 9 Ved skrivelse af 28. juli 1999 meddelte formanden for Udvalget om Forfatningsspørgsmål Parlamentets formand følgende:

»Udvalget om Forfatningsspørgsmål behandlede under sine møder den 27. og 28. juli 1999 anmodningen om fortolkning af forretningsordenens artikel 29, [stk.] 1, der var fremsat af formandskonferencen under møde den 21. juli 1999.

Efter en omfattende meningsudveksling og med 15 stemmer for, 2 mod og 1 blank fortolker Udvalget om Forfatningsspørgsmål forretningsordenens artikel 29, [stk.] 1, på følgende måde:

[TDI-gruppens] stiftelseserklæring er ikke i overensstemmelse med [forretningsordenens] artikel 29, [stk.] 1.

Denne gruppes stiftelseserklæring, navnlig bilag 2 til skrivelsen om stiftelse rettet til Europa-Parlamentets formand, udelukker ethvert politisk tilhørsforhold. Det giver fuldstændig politisk uafhængighed til de forskellige medlemmer af denne gruppe, der har underskrevet skrivelsen.

Jeg skal derfor foreslå Dem at indsætte følgende tekst som forklarende note til forretningsordenens artikel 29, [stk.] 1:

'I henhold til denne bestemmelse kan det ikke tillades, at der dannes en gruppe, som åbent afviser at være politisk, og hvor der ikke er noget politisk tilhørsforhold mellem dens medlemmer'

[...]«

- 10 Under plenarmødet den 13. september 1999 blev Parlamentet af formanden i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 180, stk. 3, underrettet om indholdet af skrivelsen af 28. juli 1999, der gentog det i ovenstående præmis anførte. TDI-gruppen fremsatte i henhold til forretningsordenens artikel 180, stk. 4, en indsigelse mod den forklarende note fra Udvalget om Forfatnings-spørgsmål.
- 11 Under plenarmødet den 14. september 1999 blev denne forklarende note i overensstemmelse med sidstnævnte bestemmelse i forretningsordenen forelagt Parlamentet til afstemning. Den blev vedtaget med flertal.

Retsforhandlinger

- 12 Ved stævninger indleveret til Rettens Justitskontor henholdsvis den 5. oktober, den 19. november og den 22. november 1999 har Jean-Claude Martinez og

Charles de Gaulle (sag T-222/99), Front national (sag T-327/99) og Emma Bonino, Marco Pannella, Marco Cappato, Gianfranco Dell'Alba, Benedetto Della Vedova, Olivier Dupuis, Maurizio Turco og Lista Emma Bonino (herefter »Emma Bonino m.fl.«) (sag T-329/99) anlagt de foreliggende annullationsøgsmål.

- 13 Ved særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 5. oktober 1999 har Jean-Claude Martinez og Charles de Gaulle i henhold til artikel 242 EF indgivet en begæring om udsættelse af gennemførelsen af Parlamentets afgørelse af 14. september 1999. Ved kendelse af 25. november 1999 (sag T-222/99 R, Martinez og de Gaulle mod Parlamentet, Sml. II, s. 3397) tog Rettens præsident denne begæring til følge og udsatte afgørelsen om sagens omkostninger.
- 14 Sagerne er oprindeligt blevet tildelt en afdeling, der bestod af tre dommere. Efter at have hørt parterne har Retten ved afgørelse af 14. november 2000 i overensstemmelse med artikel 51, stk. 1, i Rettens procesreglement henvist sagerne til en afdeling bestående af fem dommere.
- 15 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Tredje Udvidede Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling. Retten har inden for rammerne af foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse anmodet parterne om at fremlægge visse bilag og besvare visse spørgsmål. Parterne har imødekommet disse anmodninger inden for de fastsatte frister.
- 16 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten under den mundtlige forhandling, der fandt sted den 13. februar 2001.

- 17 Efter at parterne var hørt herom, har Retten (Tredje Udvidede Afdeling) fundet, at der var grundlag for at forene sagerne med henblik på dommen i henhold til artikel 50 i Rettens procesreglement.

Parternes påstande

- 18 I sag T-222/99 har Jean-Claude Martinez og Charles de Gaulle nedlagt følgende påstande:

- Europa-Parlamentets afgørelse af 14. september 1999 vedrørende fortolkning af forretningsordenen annulleres.

- Det fastslås, at den fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, som er blevet foreslået af Udvalget om Forfatningsspørgsmål, er i strid med fællesskabsretten, retsstatsprincippet, Unionens grundprincipper og grundlæggende rettigheder.

- Sagsøgte tilpligtes at betale sagens omkostninger.

19 I sag T-327/99 har Front national nedlagt følgende påstande:

- Europa-Parlamentets afgørelse af 14. september 1999 om opløsning af TDI-gruppen annulleres.

- Denne gruppes medlemmer genindsættes i alle deres rettigheder og beføjelser, såvel på formelt som på materielt plan, med tilbagevirkende kraft fra 19. juli 1999, datoen for meddelelsen om dannelsen af TDI-gruppen til Parlamentets formand.

- Der foretages en genoprettelse af stillingsforløbet for de personer, der er stillet til rådighed for TDI-gruppen, således at disse kan genindsættes i den situation, som de burde have befundet sig i under hensyn til de lønklasser og løntrin, som de skulle have haft som assistenter, teknikere og sekretærer for en politisk gruppe.

- Der træffes bestemmelse om udbetaling af forskellige tilskud til TDI-gruppen i henhold til de regler, der gælder for alle de øvrige politiske grupper, fra den 19. juli 1999.

- Sagsøgte tilpligtes at betale sagens omkostninger og sagsøgers advokatombkostninger, der anslås til 52 500 franske franc (FRF).

20 Front national har under den mundtlige forhandling frafaldet sin anden, tredje og fjerde påstand, hvilket Retten har taget til efterretning.

21 I sag T-329/99 har Emma Bonino m.fl. nedlagt følgende påstande:

— Parlamentets afgørelse af 14. september 1999, hvorved det fastslog, at stiftelsen af TDI-gruppen ikke var i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 29, stk. 1, annulleres.

— Subsidiært fastslås det i henhold til artikel 241 EF, at forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30, er retsstridig og derfor ikke kan anvendes.

— Sagsøgte tilpligtes at betale sagens omkostninger.

22 Parlamentet har i alle sagerne nedlagt følgende påstande:

— Afvisning, subsidiært frifindelse.

— Sagsøgeren eller sagsøgerne tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Formaliteten

- 23 Parlamentet har, uden at det dog formelt har fremsat en formalitetsindsigelse i henhold til procesreglementets artikel 114, anført, at annullationssøgsmålene skal afvises. Det har påberåbt sig tre anbringender til støtte herfor.
- 24 Parlamentet har med det første anbringende i sag T-327/99 og T-329/99 anført, at den af sagsøgerne anfægtede afgørelse ikke eksisterer. Det har med det andet anbringende i alle tre sager gjort gældende, at dets afgørelse af 14. september 1999 ikke kan gøres til genstand for en legalitetskontrol ved Fællesskabets retsinstanser. Det tredje anbringende, der er påberåbt i alle tre sager, er, at denne afgørelse ikke umiddelbart og individuelt berører sagsøgerne i artikel 230, stk. 4, EF's forstand.

Det første anbringende om, at den i sag T-327/99 og T-329/99 anfægtede afgørelse ikke eksisterer

- 25 I sag T-327/99 og T-329/99 har Parlamentet påberåbt sig, at den afgørelse, som sagsøgerne ønsker annulleret, nemlig henholdsvis dets påståede afgørelse af 14. september 1999 om opløsning af TDI-gruppen med tilbagevirkende kraft og dets påståede afgørelse af samme dato, hvorved det vedtog Udvalget om Forfatningsspørgsmåls stillingtagen vedrørende overensstemmelsen mellem TDI-gruppens stiftelse og forretningsordenens artikel 29, ikke eksisterer. Parlamentet har anført, at det den 14. september 1999 alene vedtog den fortolkning af artikel 29, som dette udvalg havde foreslået, og hvorefter »det ikke [kan] tillades,

at der dannes en gruppe, som åbent afviser at være politisk, og hvor der ikke er noget politisk tilhørsforhold mellem dens medlemmer«.

- 26 Retten skal imidlertid understrege, at ved afgørelsen af, om de anfægtede foranstaltninger er retsakter i artikel 230 EF's forstand, skal vægten følgelig lægges på deres indhold. Akternes eller afgørelsernes form er principielt uden betydning for adgangen til at anfægte denne retsakt eller afgørelse under et annullationssøgsmål (jf. Domstolens dom af 11.11.1981, sag 60/81, IBM mod Kommissionen, Sml. s. 2639, præmis 9, og af 22.6.2000, sag C-147/96, Nederlandene mod Kommissionen, Sml. I, s. 4723, præmis 27, og Domstolens kendelse af 13.6.1991, sag C-50/90, Sunzest mod Kommissionen, Sml. I, s. 2917, præmis 12).
- 27 Det skal således efterprøves, om retsakten af 14. september 1999, på trods af at den formelt set er Parlamentets vedtagelse af den fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, som Udvalget om Forfatningsspørgsmål har foreslået, kan anses for også at indeholde de afgørelser, der anfægtes af sagsøgerne i sag T-327/99 og T-329/99.
- 28 Hvad angår sag T-327/99 bemærkes, at efter Parlamentets formand på plenarmødet den 20. juli 1999 underrettede om, at hun havde modtaget stiftelseserklæringen fra TDI-gruppen, blev denne gruppes overensstemmelse med forretningsordenens artikel 29, stk. 1, anfægtet af formændene for de andre politiske grupper, der havde fremsat anmodning om, at Udvalget om Forfatningsspørgsmål blev hørt, og om, at de pågældende medlemmer, mens man afventede udvalgets udtalelse, blev anset for løsgængere.
- 29 Det fremgår af det endelige referat fra Parlamentets plenarmøde den 22. juli 1999 (EFT C 301, s. 26), at Udvalget om Forfatningsspørgsmål blev forelagt

»spørgsmålet om anvendelse af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, navnlig vedrørende stiftelse af« TDI-gruppen. Det fremgår af punkt 5 i referatet fra udvalgets møder den 27. og 28. juli 1999, at dets formand præsenterede den anmodning om fortolkning, som var rettet til udvalget, som et »spørgsmål om stiftelse af [TDI-gruppen] med henblik på at fastslå, om den er i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 29, stk. 1«.

- 30 Ved skrivelse af 28. juli 1999 (jf. ovenfor, præmis 9) underrettede formanden for Udvalget om Forfatningsspørgsmål Parlamentets formand om, at udvalget fortolkede forretningsordenens artikel 29, stk. 1, således, at den ikke tillod stiftelsen af TDI-gruppen, idet gruppens stiftelseserklæring udelukkede ethvert politisk tilhørsforhold og gav fuldstændig politisk uafhængighed til de forskellige medlemmer, der har underskrevet erklæringen. Formanden foreslog for så vidt angår forretningsordenens artikel 29, stk. 1, at indsætte den forklarende note, der er gengivet ovenfor i præmis 9, og som blev vedtaget af Parlamentet på dets plenarmøde den 14. september 1999.
- 31 Det fremgår af det ovenfor i præmis 28, 29 og 30 anførte, at Udvalget om Forfatningsspørgsmål blev anmodet om en fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, efter meddelelsen om TDI-gruppens stiftelseserklæring og indsigelsen fra formændene fra de andre politiske grupper, for så vidt angår denne erklærings overensstemmelse med ovennævnte bestemmelse. Den forklarende note til denne bestemmelse, som Udvalget om Forfatningsspørgsmål foreslog, og som Parlamentet godkendte den 14. september 1999, blev vedtaget på grund af stiftelseserklæringen, og dens indhold blev affattet med henblik på dette særlige tilfælde.
- 32 Parlamentet kan under disse omstændigheder ikke forsøge at reducere indholdet af sin retsakt af 14. september 1999 til, at der er vedtaget en generel og abstrakt fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1.

- 33 Ved den 14. september 1999 at stadfæste den generelle fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, som Parlamentet fik foreslået af Udvalget om Forfatningsspørgsmål, udtalte det sig samtidig om TDI-gruppens stiftelseserklæring. I lyset af denne generelle fortolkning fastslog Parlamentet, at denne gruppe ikke var i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og blev anset for aldrig at have eksisteret. Derfor blev, uden at en yderligere retsakt var nødvendig hertil, de medlemmer, der havde underskrevet TDI-gruppens stiftelseserklæring — og som Parlamentet havde tilladt, således som det har anført under den mundtlige forhandling, i mellemprioriteten sad som medlemmer af TDI-gruppen — med det samme anset for løsgængere, hvilket Parlamentet ikke bestrider.
- 34 Det fremgår af den afgørelse, der blev vedtaget af Parlamentets præsidium den 14. september, for så vidt angår fordelingen i andet halvår af 1999 af de budgetmidler, der fremgår af punkt 3707 i Parlamentets budget og vedrørende sekretariatsudgifter, administrationsomkostninger og omkostninger forbundet med de politiske grupper og løsgængernes politiske aktiviteter, at den afgørelse, som Parlamentet samme dag traf om, at TDI-gruppen ikke eksisterede, havde virkninger ex tunc. Ovennævnte afgørelse fra Parlamentets præsidium nævner ikke TDI-gruppen blandt de grupper, der er omfattet af fordelingen af de budgetmidler, der vedrørte det nævnte halvår, hvilket dækkede tidsrummet mellem den 19. juli og den 14. september 1999.
- 35 Det skal således på baggrund af analysen ovenfor i præmis 28-34 fastslås, at Parlamentet den 14. september 1999 også besluttede, at TDI-gruppen ikke eksisterede ex tunc, idet den ikke var i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 29, stk. 1.
- 36 Front national's påstand om annullation af Parlamentets afgørelse af 14. september 1999 om opløsning af TDI-gruppen med tilbagevirkende kraft skal forstås således, at den omfatter den i ovenstående præmis nævnte afgørelse.

- 37 På baggrund af ovenstående skal anbringendet om, at den anfægtede retsakt ikke eksisterer, afvises for så vidt angår sag T-327/99.
- 38 Hvad angår sag T-329/99 fremgår det af referatet fra Parlamentets plenarmøde den 13. september 1999, hvorunder Parlamentets formand kom med følgende meddelelse:

»De kan sikkert huske, at Udvalget om Forfatningsspørgsmål under sit møde den 27. og 28. juli 1999 behandlede en anmodning om fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, der var fremsat af formandskonferencen under mødet den 21. juli.

Udvalget om Forfatningsspørgsmål fremkom med følgende konklusion: '[TDI-gruppens] stiftelseserklæring er ikke i overensstemmelse med [forretningsordenens] artikel 29, [stk.] 1'. Udvalget om Forfatningsspørgsmål fortsatte: 'Denne gruppes stiftelseserklæring, navnlig bilag 2 til skrivelsen om stiftelse rettet til Europa-Parlamentets formand, udelukker ethvert politisk tilhørsforhold. Det giver fuldstændig politisk uafhængighed til de forskellige medlemmer af denne gruppe, der har underskrevet skrivelsen'.

Udvalget om Forfatningsspørgsmål anmodede derfor om, at følgende blev indsat i forretningsordenens artikel 29, stk. 1: 'I henhold til denne bestemmelse kan det ikke tillades, at der dannes en gruppe, som åbent afviser at være politisk, og hvor der ikke er noget politisk tilhørsforhold mellem dens medlemmer'.«

- 39 Det fremgår af referatet fra Parlamentets plenarmøde den 14. september 1999, at Parlamentets formand — efter en bemærkning fra Napolitano fra PSE-gruppen, der understregede, at den foreløbige udgave af referatet fra plenarmødet den 13. september 1999 på ufuldstændig vis refererede Parlamentets formands erklæring, idet det ikke gengav den første del af denne erklæring, der omhandlede TDI-gruppens stiftelseserklærings overensstemmelse med forretningsordenens artikel 29, stk. 1 — anførte, at referatet ville blive rettet og fuldstændiggjort i denne henseende.
- 40 Parlamentets formand erklærede efter indlæg fra TDI-gruppens medlemmer, Gollnisch og Dell'Alba, der navnlig gjorde indsigelse mod denne rettelse:

»Hr. Dell'Alba, en ting er klar: Jeg ved, hvad jeg sagde i går, og ikke alene ved jeg det, men jeg har her foran mig den tekst, som jeg læste i går, og det kan ingen bestride.

Vi har en procedure, der bestemmer, at der skal godkendes et referat, og at de kolleger, der mener, at referatet ikke er i overensstemmelse med det, der blev sagt, kan nægte at godkende det. Jeg mener i øvrigt også selv, at mine udtalelser ikke er blevet loyalt gengivet, således som jeg udtrykte dem, og således som jeg har set dem her.

Jeg kan således naturligvis ikke gøre andet end at tage den af hr. Napol[i]tano anmodede rettelse til følge, idet jeg er i en bedre position end nogen anden til reelt at mene, at mine udtalelser ikke er blevet korrekt gengivet. Jeg skal dermed tage rettelsen til følge.«

- 41 Efter en bemærkning fra TDI-gruppens medlem, Pannella, tilføjede Parlamentets formand:

»[...] Jeg anmoder i øjeblikket om, at alle fremkommer med de rettelser til referatet, man skønner er nødvendige [...] I overensstemmelse med det, vi altid har gjort, erklærer jeg herefter referatet for godkendt med de rettelser, jeg er blevet gjort opmærksom på. Det er først derefter, at vi går over til at stemme om den indsigelse mod fortolkningen, som De har fremsat«.

- 42 Referatet fra plenarmødet den 13. september 1999, med de af Napolitano anmodede rettelser, blev derefter godkendt af Parlamentet. Det følger heraf, at den stillingtagen, som Udvalget om Forfatningsspørgsmål gav udtryk for vedrørende overensstemmelsen mellem TDI-gruppens stiftelseserklæring og forretningsordenens artikel 29, stk. 1, således som den er anført i præmis 38, er en integrerende del af fortolkningen af denne artikel, der er blevet sat til afstemning i Parlamentet. Det er intet, der tyder på, at Parlamentet ved godkendelsen af denne fortolkning fremsatte et forbehold over for ovennævnte stillingtagen.
- 43 På baggrund heraf skal Parlamentets godkendelse den 14. september 1999 af den forklarende note til forretningsordenens artikel 29, stk. 1, der blev foreslået af Udvalget om Forfatningsspørgsmål, bedømmes som indeholdende en godkendelse af Udvalgets stillingtagen til TDI-gruppens stiftelseserklærings overensstemmelse med denne artikel.
- 44 Under alle omstændigheder viser gennemgangen i præmis 28-34, hvoraf det fremgår, at Parlamentet den 14. september 1999 fastslog, at TDI-gruppen ikke eksisterede, idet den ikke var i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 29, stk. 1, at Parlamentet samme dag besluttede at vedtage ovennævnte stillingtagen.

45 Det følger heraf, at anbringendet om, at den anfægtede retsakt ikke eksisterer, ligeledes skal afvises for så vidt angår sag T-329/99. Dette anbringende skal således afvises i sin helhed.

46 Det skal således efter behandlingen af dette anbringende fastslås, at Parlamentet ved sin retsakt af 14. september 1999 besluttede at vedtage den generelle fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, der var foreslået af Udvalget om Forfatningsspørgsmål, samt den stillingtagen, som dette udvalg gav udtryk for vedrørende overensstemmelsen mellem TDI-gruppens stiftelseserklæring og denne bestemmelse, og besluttede at fastslå, at denne gruppe ikke eksisterede ex tunc, idet den ikke overholdt betingelsen i denne bestemmelse.

Det andet anbringende om, at retsakten af 14. september 1999 ikke kan anfægtes

47 Parlamentet har i de tre sager anført, at dets retsakt af 14. september 1999 ikke kan gøres til genstand for et annulationssørgsmål ved Fællesskabets retsinstanser. Parlamentet har i det væsentlige gjort gældende, at denne retsakt udelukkende vedrører den interne organisation af dets arbejde og ikke har retsvirkninger over for tredjemand.

48 Indledningsvis skal Retten erindre om, at Det Europæiske Fællesskab er et retsfællesskab, idet både dets medlemsstater og dets institutioner er undergivet kontrol med, at deres retsakter er forenelige med Fællesskabets forfatningsmæssige grundlag, som er traktaten, og at der ved denne traktat er indført et fuldstændigt retsmiddel- og proceduresystem, hvormed Domstolen skal kunne kontrollere legaliteten af institutionernes retsakter (Domstolens dom af 23.4.1986, sag 294/83, Les Verts mod Parlamentet, Sml. s. 1339, præmis 23,

af 22.10.1987, sag 314/85, FotoFrost, Sml. s. 4199, præmis 16, og af 23.3.1993, sag C-314/91, Weber mod Parlamentet, Sml. I, s. 1093, præmis 8, samt Domstolens kendelse af 13.7.1990, sag C-2/88 Imm., Zwartveld m.fl., Sml. I, s. 3365, præmis 16, jf. ligeledes Domstolens udtalelse 1/91 af 14.12.1991, Sml. I, s. 6079, præmis 21).

- 49 Navnlig bestemmer artikel 230, stk. 1, EF, at Fællesskabets retsinstanser prøver lovligheden af de af Parlamentets retsakter, der skal have retsvirkning over for tredjemand.
- 50 Det skal i disse sager for det første bemærkes, at retsakten af 14. september 1999 er vedtaget af et flertal af Parlamentets medlemmer på et plenarmøde. Retsakten skal derfor under behandlingen af formaliteten anses for en retsakt fra Parlamentet selv (jf. analogt præmis 20 i dommen i sagen Les Verts mod Parlamentet, nævnt ovenfor i præmis 48).
- 51 Det skal endvidere for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt et annullations-søgsmål rettet mod en retsakt fra Parlamentet kan antages til realitetsbehandling, understreges, at artikel 230, stk. 1, EF indebærer, hvilket også fremgår af retspraksis, at der skal sondres mellem de to slags retsakter.
- 52 Der kan ikke anlægges annullationssøgsmål til prøvelse af Parlamentets retsakter, der udelukkende vedrører den interne tilrettelæggelse af dets arbejde (jf. Domstolens kendelse af 4.6.1986, sag 78/85, De Europæiske Højrepartiers Gruppe mod Parlamentet, Sml. s. 1753, præmis 11, og af 22.5.1990, sag C-69/90, Blot og Front national mod Parlamentet, Sml. I, s. 2101, præmis 11, samt dommen i sagen Weber mod Parlamentet, præmis 9). Til denne første kategori hører de parlamentsakter, der enten ikke har retsvirkninger, eller som kun har retsvirkning inden for Parlamentet for så vidt angår den interne

tilrettelæggelse af dets arbejde, og som kan prøves ved de procedurer, der er fastsat i Parlamentets forretningsorden (jf. præmis 10 i dommen i sagen Weber mod Parlamentet, nævnt ovenfor i præmis 48).

- 53 Den anden kategori består af retsakter fra Parlamentet, der har eller er bestemt til at have retsvirkninger over for tredjemand, eller med andre ord retsakter, hvis retsvirkninger går ud over den interne tilrettelæggelse af institutionens arbejde. Disse retsakter kan anfægtes ved Fællesskabets retsinstanser (præmis 11 i dommen i sagen Weber mod Parlamentet, nævnt ovenfor i præmis 48).
- 54 Parlamentet har anført, at retsakten af 14. september 1999 er omfattet af den første kategori af retsakter og derfor ikke kan anfægtes ved et annullationssøgsmål. Sagsøgerne har derimod gjort gældende, at denne retsakt tilhører den anden kategori, således at deres annullationssøgsmål kan antages til realitetsbehandling.
- 55 Det bemærkes, at de foreliggende sager vedrører annullation af retsakten af 14. september 1999, hvorved Parlamentet besluttede at vedtage den generelle fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, som Udvalget om Forfatningsspørgsmål havde foreslået, og udvalgets stillingtagen til spørgsmålet om overensstemmelsen mellem TDI-gruppens stiftelseserklæring og denne bestemmelse i forretningsordenen, og besluttede at fastslå, at denne gruppe ikke eksisterer ex tunc (jf. ovenfor, præmis 46).
- 56 Formålet med en fællesskabsinstitutions forretningsorden er ganske vist at sikre en hensigtsmæssig forretningsgang inden for institutionen, og de regler, som en forretningsorden indeholder, skal således i det væsentlige sikre et teknisk set hensigtsmæssigt forhandlingsforløb (Domstolens dom af 7.5.1991, sag C-69/89, Nakajima mod Rådet, Sml. I, s. 2069, præmis 49).

- 57 En sådan betragtning udelukker dog ikke som sådan, at en retsakt fra Parlamentet som den af 14. september 1999 kan have retsvirkninger over for tredjemand (jf. Domstolens dom af 30.4.1996, sag C-58/94, Nederlandene mod Rådet, Sml. I, s. 2169, præmis 38), og dermed at den kan være genstand for et annullationssøgsmål ved Fællesskabets retsinstanser i henhold til artikel 230 EF.
- 58 Det tilkommer derfor Retten at efterprøve, om det kan antages, at retsakten af 14. september 1999 har eller er bestemt til at have retsvirkninger, der går ud over den interne tilrettelæggelse af Parlamentets arbejde.
- 59 Det skal i denne forbindelse understreges, at retsakten af 14. september 1999 fratager de medlemmer, der har stiftet TDI-gruppen, muligheden for gennem denne gruppe at danne en politisk gruppe i forretningsordenens artikel 29's forstand, således at disse medlemmer anses for løsgængere i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 30. Som det fremgår af det ovenfor i præmis 3 og 4 anførte, skal løsgængerne udøve deres mandat under andre vilkår end dem, der er forbundet med et tilhørsforhold til en politisk gruppe, og som kunne have været gældende for dem, såfremt retsakten af 14. september 1999 ikke var blevet vedtaget.
- 60 Retsakten af 14. september 1999 påvirker således vilkårene for de pågældende medlemmers udøvelse af deres parlamentariske virksomhed og har dermed retsvirkninger over for dem.
- 61 Da de i henhold til artikel 1 i akten af 20. september 1976 om almindelige direkte valg af repræsentanterne i forsamlingen (EFT L 278, s. 5) har et mandat til at repræsentere folkene i de i Fællesskabet sammensluttede stater, skal de medlemmer, der er omtalt ovenfor i præmis 59 og 60, i forhold til en retsakt

fra Parlamentet, der har retsvirkninger for vilkårene for udøvelsen af dette mandat, anses for tredjemand i artikel 230, stk. 1, EF's forstand, og dette uanset den stillingtagen, de selv gav udtryk for på plenarmødet den 14. september 1999 ved afstemningen om den forklarende note til forretningsordenens artikel 29, stk. 1, der var foreslået af Udvalget om Forfatningsspørgsmål.

62 Retsakten af 14. september 1999 kan under disse omstændigheder ikke reduceres til en retsakt, der omhandler den interne tilrettelæggelse af Parlamentets arbejde i streng forstand. Det skal endvidere understreges, at retsakten ikke er underlagt nogen efterprøvelse i henhold til forretningsordenen. Det følger heraf, i overensstemmelse med de kriterier, som Domstolen har fastsat i dommen (præmis 9 og 10) i sagen Weber mod Parlamentet, nævnt i præmis 48, at den kan være genstand for Fællesskabets retsinstansers efterprøvelse af lovligheden i overensstemmelse med artikel 230, stk. 1, EF.

63 På baggrund af ovenstående skal det andet anbringende afvises.

Det tredje anbringende om, at sagsøgerne ikke er umiddelbart og individuelt berørt af retsakten af 14. september 1999

64 Parlamentet har i de tre sager anført, at sagsøgerne ikke er umiddelbart og individuelt berørt af retsakten af 14. september 1999 i artikel 230, stk. 4, EF's forstand. Retsakten indeholder en generel og retskonstaterende fortolkning af en bestemmelse af generel karakter.

- 65 Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt retsakten af 14. september 1999 umiddelbart angår sagsøgerne, skal Retten i lyset af gennemgangen ovenfor i præmis 59 og 60 fastslå, at den nævnte retsakt, uden at der er behov for supplerende foranstaltninger, forhindrer Jean-Claude Martinez og Charles de Gaulle og de medlemmer, der har anlagt sag T-329/99, gennem TDI-gruppen at danne en politisk gruppe i forretningsordenens artikel 29's forstand, hvilket umiddelbart skader vilkårene for udøvelsen af deres funktion. Ovennævnte retsakt skal således anses for umiddelbart at berøre sagsøgerne.
- 66 Hvad angår sag T-327/99 skal det understreges, at Front national, der er et fransk politisk parti, er en juridisk person, hvis vedtægtsbestemte formål er gennem medlemmerne at fremme idéer og politiske projekter i de nationale og europæiske institutioner. Partiet opstillede en liste til Europa-Parlamentsvalget i juni 1999. De af partiets medlemmer fra denne liste, der blev valgt til Parlamentet, findes blandt de medlemmer, der har stiftet TDI-gruppen. På grund af retsakten af 14. september 1999 deler de den situation, der er beskrevet ovenfor i præmis 59, hvilket umiddelbart påvirker vilkårene for fremme af det partis idéer og projekter, som de repræsenterer i Europa-Parlamentet, og således vilkårene for gennemførelse af dette politiske partis vedtægtsbestemte formål på europæisk plan.
- 67 Retsakten af 14. september 1999 skal således anses for umiddelbart at berøre Front national.
- 68 Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt retsakten af 14. september 1999 berører sagsøgerne individuelt, bemærkes, at fysiske og juridiske personer ifølge fast retspraksis kun vil kunne påstå, at de berøres individuelt, såfremt den omtvistede retsakt rammer dem på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre (jf. f.eks. Domstolens dom af 15.7.1963, sag 25/62, Plaumann mod Kommissionen, Sml.

1954-1964, s. 411, særlig s. 414, org. ref.: Rec. s. 197, særlig s. 223, og af 18.5.1994, sag C-309/89, Codorniu mod Rådet, Sml. I, s. 1853, præmis 20, samt Rettens dom af 27.4.1995, sag T-12/93, CCE de Vittel m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1247, præmis 36).

- 69 Selv om retsakten af 14. september 1999 i denne sag ganske vist indebærer vedtagelsen af den generelle fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, der er foreslået af Udvalget om Forfatningsspørgsmål, skal det imidlertid først og fremmest erindres, at udvalget er blevet anmodet om at fremkomme med denne fortolkning som følge af en indsigelse fra formændene for de politiske grupper efter, at Parlamentets formand på plenarmødet den 20. juli 1999 havde meddelt, at hun havde modtaget en erklæring om stiftelse af TDI-gruppen fra en række medlemmer, herunder Jean-Claude Martinez og Charles de Gaulle, medlemmerne af Front national og de medlemmer, der har anlagt sag T-329/99.
- 70 Det er endvidere fastslået, at denne fortolkning blev foreslået af Udvalget om Forfatningsspørgsmål med henblik på det særlige tilfælde, der skyldtes denne erklæring (jf. ovenfor, præmis 29, 30 og 31).
- 71 Endelig følger det af analysen vedrørende det første anbringende, at Parlamentet ved retsakten af 14. september 1999 ikke alene vedtog den generelle fortolkning, der er redegjort for ovenfor i præmis 69, men også tilsluttede sig Udvalget om Forfatningsspørgsmåls stillingtagen til overensstemmelsen mellem TDI-gruppens stiftelseserklæring og forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og fastslog, at denne gruppe ikke eksisterede ex tunc, idet den ikke overholdt denne bestemmelse (jf. ovenfor, præmis 46).
- 72 Det følger heraf, at retsakten af 14. september 1999 berører sagsøgerne i sag T-222/99 og T-327/99 og de medlemmer, der har anlagt sag T-329/99, på grund af de særlige afgørelser, der er opregnet i ovenstående præmis, og som vedrører

deres medlemskab af TDI-gruppen, hvilket adskiller sagsøgernes situation fra alle andres. Den berører dem således individuelt i overensstemmelse med den retspraksis, der er omtalt ovenfor i præmis 68.

- 73 Hvad angår sag T-329/99 skal det atter præciseres, at for så vidt angår et fælles søgsmål skal det ikke, når det er fastslået, at retsakten af 14. september 1999 umiddelbart og individuelt berører de medlemmer, der har anlagt denne sag, efterprøves, om denne retsakt ligeledes på umiddelbar og individuel vis angår sammenslutningen Lista Emma Bonino, der også er sagsøger i denne sag (Domstolens dom af 24.3.1993, sag C-313/90, CIRFS m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1125, præmis 31).
- 74 På baggrund af ovenstående skal det tredje anbringende afvises.
- 75 Annullationssøgsmålene kan således antages til realitetsbehandling.

Realiteten

- 76 Sagsøgerne har til støtte for deres annullationspåstande anført en række anbringender, der er snart fælles og snart særegne for deres sag. Deres argumentation består i det væsentlige af ni anbringender.

- 77 Det første anbringende er, at retsakten af 14. september 1999 støttes på en urigtig forståelse af forretningsordenens artikel 29, stk. 1. Det andet anbringende vedrører en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og forretningsordenens bestemmelser samt et manglende retsgrundlag, idet Parlamentet med urette efterprøvede overensstemmelsen mellem TDI-gruppens stiftelseserklæring og forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og fandt, at medlemmerne af denne gruppe ikke delte politisk tilhørsforhold. Det tredje anbringende vedrører en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet i forhold til TDI-gruppens medlemmer. Det fjerde anbringende bygger på en tilsidesættelse af det demokratiske princip. Det femte anbringende omhandler en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet. Det sjette anbringende vedrører en tilsidesættelse af princippet om foreningsfrihed. Det syvende anbringende bygger på en manglende hensyntagen til medlemsstaternes fælles parlamentariske traditioner. Det ottende anbringende omhandler en tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter. Det niende anbringende vedrører en formodning om procedurefordrejning.
- 78 Det vil under gennemgangen af hvert af disse anbringender blive præciseret, hvilke sagsøgere der påberåber sig dem.

Det første anbringende om, at retsakten af 14. september 1999 støttes på en urigtig forståelse af forretningsordenens artikel 29, stk. 1

- 79 Sagsøgerne har i de tre sager anført, at retsakten af 14. september 1999 støttes på en fejlagtig forståelse af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og forbryder sig mod forretningsordenens ånd. Betingelsen om politisk tilhørsforhold, der findes i denne bestemmelse, er nemlig fakultativ. Ligesom medlemmerne frit kan danne en gruppe på grundlag af politisk tilhørsforhold, har de mulighed for at danne grupper ud fra andre kriterier. Forretningsordenens artikel 29, stk. 1, skal dermed fortolkes således, at medlemmerne kan slutte sig sammen på grund af deres politiske tilhørsforhold, hvilket ikke udelukker sammenslutninger, der ikke

har dette tilhørsforhold, når sammenslutningerne har til formål at forene de krav, der er forbundet med den effektive organisering af en parlamentarisk forsamling og garantien om, at dens medlemmer i fuldt omfang kan udøve deres parlamentariske funktion.

- 80 Retten skal vedrørende dette spørgsmål erindre om, at forretningsordenens artikel 29, stk. 1, bestemmer, at medlemmerne kan danne grupper efter politisk tilhørsforhold.
- 81 En sådan bestemmelse, der findes i en artikel om »Dannelse af politiske grupper«, skal nødvendigvis læses således, at de medlemmer, der vælger at danne en gruppe i Parlamentet, alene kan gøre det på grundlag af politisk tilhørsforhold. Selve ordlyden af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, i forbindelse med overskriften til den artikel, den indgår i, medfører således, at sagsøgernes opfattelse, hvorefter kriteriet om politisk tilhørsforhold i denne bestemmelse er fakultativt, skal afvises.
- 82 I øvrigt henviser forretningsordenen, navnlig de bestemmelser, der er nævnt ovenfor i præmis 1-5, stedse til politiske grupper, hvilket uden tvivl skal fortolkes som en forestilling om, at organiseringen af den europæiske parlamentariske forsamling bygger på stiftelsen af grupper, der alene har politisk karakter. En sådan konstatering støtter Parlamentets opfattelse, hvorefter det kriterium vedrørende politisk tilhørsforhold, der findes i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, svarer til en obligatorisk betingelse for stiftelsen af en gruppe.
- 83 Sagsøgerne har i de tre sager anført, at deres opfattelse støttes af den omstændighed, at Parlamentet indtil nu aldrig har efterprøvet overholdelsen af betingelsen om politisk tilhørsforhold, og at grupper med et teknisk formål

tidligere er blevet tilladt. Det er således blevet tilladt, at der i 1979 stiftedes »Gruppen for Teknisk Koordinering og Forsvar for Uafhængige Grupper og Medlemmer« (herefter »CDI-gruppen«), i 1984 »Regnbuegruppen«, i 1987 »Den Tekniske Gruppe til Forsvar for Uafhængige Grupper og Medlemmer« (herefter »CTDI-gruppen«), og i 1989 blev »Regnbuegruppen i Europa-Parlamentet« stiftet. Front national har ligeledes påberåbt sig stiftelsen af gruppen »Nationernes Europa«, der skete under tidligere valgperioder.

- 84 Selv om sagsøgernes opfattelse med hensyn til den tekniske karakter af de forskellige grupper, der er opregnet i ovenstående præmis, lægges til grund, er det forhold, at stiftelsen af sådanne grupper ikke er blevet anfægtet i henhold til en bestemmelse, der havde samme indhold som forretningsordenens artikel 29, stk. 1, desuagtet uden betydning i forbindelse med gennemgangen ovenfor i præmis 80, 81 og 82, hvoraf det utvetydigt fremgår, at sidstnævnte bestemmelse skal læses således, at den kræver, at de medlemmer, der ønsker at danne en gruppe, skal dele politisk tilhørsforhold.
- 85 Parlamentets adfærd over for stiftelseserklæringerne fra de i præmis 83 omhandlede grupper skal ses som et udtryk for en anderledes bedømmelse end i denne sag, på baggrund af de særlige elementer for og sammenhængen i hver af disse erklæringer for så vidt angår overholdelsen af kravet om politisk tilhørsforhold. Den kan derimod ikke anses for retsstiftende for en retlig fortolkning, hvorefter det kan konkluderes, at betingelsen om politisk tilhørsforhold i de på hinanden følgende udgaver af Parlamentets forretningsorden er fakultativ.
- 86 Front national og Emma Bonino m.fl. har anført, at deres forståelse af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, støttes af det forhold, at Parlamentet, i

dets sammensætning efter det seneste valg, har tilladt stiftelsen af »Gruppen for Demokratiernes og Mangfoldighedens Europa« (herefter EDD-gruppen), selv om denne gruppe åbenbart er en teknisk gruppe.

- 87 Retten finder imidlertid, at denne gruppes navn afslører en politisk vision om Europa, der er fælles med dens medlemmer, hvilket begrundes, at Parlamentet til forskel fra de foreliggende sager var af den opfattelse, at betingelsen om politisk tilhørsforhold i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, var opfyldt for denne gruppe.
- 88 Selv om sagsøgernes opfattelse med hensyn til EDD-gruppens tekniske karakter lægges til grund, er den omstændighed, at Parlamentet ikke har anfægtet denne gruppes overensstemmelse med forretningsordenens artikel 29, stk. 1, under alle omstændigheder uden betydning for den undersøgelse, der er foretaget ovenfor i præmis 80, 81 og 82. Undersøgelsen viser alene, at Parlamentet i forhold til stiftelseserklæringen fra EDD-gruppen har anlagt en anden bedømmelse end i forhold til TDI-gruppens stiftelseserklæring.
- 89 Det fremgår af gennemgangen i de to ovenstående præmisser, at Parlamentets manglende indsigelse over for stiftelsen af EDD-gruppen i alle tilfælde ikke med held kan fremføres af sagsøgerne for at så tvivl om den obligatoriske karakter af betingelsen om politisk tilhørsforhold i forretningsordenens artikel 29, stk. 1.
- 90 Emma Bonino m.fl. har anført, at det forhold, at Parlamentet aldrig har draget de eksisterende politiske gruppers lovlighed i tvivl, selv om deres politiske identitet har syntes tvivlsom på plenarmødets seneste afstemning, taler for den fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, som de forsvare.

- 91 Der kan i øvrigt ikke hentes nogen vejledning, for så vidt angår forretningsordenens artikel 29, stk. 1, i den adfærd, der udvises under plenarafstemningen af medlemmerne af de politiske grupper, der nu udgør den parlamentariske forsamling. Kravet om politisk tilhørsforhold mellem medlemmerne af en gruppe udelukker nemlig ikke, at de gennem deres daglige adfærd giver udtryk for forskellige politiske synspunkter om det ene eller det andet bestemte emne i overensstemmelse med princippet om, at medlemmerne udøver deres mandat frit, der findes i artikel 4, stk. 1, i akten fra 1976 og i forretningsordenens artikel 2. Den uensartede karakter af stemmerne fra medlemmerne af én og samme politiske gruppe skal således under disse omstændigheder ikke ses som et tegn på manglende politisk tilhørsforhold mellem medlemmerne, men som en tilkendegivelse af princippet om, at medlemmerne udøver deres mandat frit.
- 92 Det følger heraf, at den uensartede adfærd hos medlemmerne af én og samme politiske gruppe under plenarafstemninger og Parlamentets manglende reaktion over for en sådan adfærd under alle omstændigheder ikke kan opfattes som bevis for, at betingelsen om politisk tilhørsforhold i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, er af fakultativ karakter.
- 93 Emma Bonino m.fl. har endvidere gjort gældende, at den omstændighed, at forretningsordenen ikke bestemmer, at løsgængere automatisk tilknyttes en blandet gruppe, der har samme prærogativer som en politisk gruppe, taler for deres fleksible fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1.
- 94 Den status, som Parlamentet giver medlemmer, der ikke er medlem af en politisk gruppe, kan under alle omstændigheder imidlertid ikke forsvare en forståelse af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, der modsiger den forståelse, der følger af selve bestemmelsens ordlyd og de øvrige elementer, der er redegjort for ovenfor i præmis 80, 81 og 82.

95 På baggrund af ovenstående kan det første anbringende ikke tages til følge.

Det andet anbringende om tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og forretningsordenens bestemmelser, samt manglende retshjemmel, idet Parlamentet med urette efterprøvede overensstemmelsen mellem TDI-gruppens stiftelseserklæring og forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og fandt, at medlemmerne af denne gruppe ikke delte politisk tilhørsforhold

96 Jean-Claude Martinez og Charles de Gaulle samt Front national har gjort gældende, at ingen bestemmelse i forretningsordenen giver Parlamentet ret til at efterprøve det politiske tilhørsforhold hos medlemmer, der danner en gruppe. Stiftelsen af grupper hviler på medlemmernes initiativ, og de er alene forpligtet til at anmelde den til Parlamentets formand. Der er ikke fastsat nogen anerkendelsesprocedure. I denne sag har Parlamentet imidlertid vilkårligt efterprøvet, om stiftelsen af TDI-gruppen var politisk ønsket, og har gjort sig til dommer over de politiske tilhørsforhold og begrundelser, der har ført til stiftelsen af denne gruppe. Dette er i strid med forretningsordenens ordlyd og ånd.

97 De samme sagsøgere har anført, at Parlamentet med urette konkluderede, at der ikke var noget politisk tilhørsforhold mellem de medlemmer, der havde stiftet TDI-gruppen. Disse medlemmer delte nemlig det politiske tilhørsforhold, der er forbundet med ønsket om at garantere, at ethvert medlem fuldt ud kan udøve sit mandat. Den erklæring om politisk uafhængighed, der findes i TDI-gruppens stiftelsesvilkår, udelukker ikke, at der er et sådan tilhørsforhold. Retsakten af 14. september 1999 er reelt en politisk afgørelse, der ikke har nogen objektiv berettigelse, og som giver Parlamentets politiske gruppers retsstridige adfærd frit løb.

98 Front national har tilføjet, at TDI-gruppens medlemmer aldrig formelt på nogen måde har forpligtet sig til ikke at arbejde sammen. Tværtimod har TDI-gruppen

efter kendelsen i sagen Martinez og de Gaulle mod Parlamentet, der er omtalt ovenfor i præmis 13, fungeret som enhver anden politisk gruppe i Parlamentet. Den har fremsat forslag til ændringer af rapporter og beslutningsforslag.

- 99 Jean-Claude Martinez og Charles de Gaulle har endvidere gjort gældende, at alene en gruppes medlemmers adfærd på plenarmøder viser denne gruppes politiske sammenhæng. De har sammen med Front national i denne forbindelse nævnt nyere eksempler på afstemning ved navneopråb, hvoraf det fremgår, at der er et sammenfald mellem TDI-gruppens medlemmers synspunkter.
- 100 Retten er af den opfattelse, at det for at tage stilling til den argumentation, som sagsøgerne er fremkommet med under dette anbringende, for det første skal undersøges, om Parlamentet har kompetence til at efterprøve, sådan som det har gjort i disse sager, om en gruppe, hvis stiftelse er blevet erklæret af en række medlemmer i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 29, stk. 4, overholder forretningsordenens artikel 29, stk. 1. Såfremt dette viser sig at være tilfældet, tilkommer det for det andet Retten at afgøre rækkevidden af den skønsmargin, som Parlamentet skal tildeles i kraft af denne kompetence, og for det tredje at undersøge, hvorvidt den af Parlamentet foretagne bedømmelse var korrekt, for så vidt angår TDI-gruppens manglende overholdelse af kravet om politisk tilhørsforhold i forretningsordenens artikel 29, stk. 1.
- 101 Hvad angår det første spørgsmål, skal det understreges, hvilket også følger af forretningsordenens artikel 180, at Parlamentet har kompetence til at føre tilsyn med den rette anvendelse og fortolkning af forretningsordenen og i givet fald henvise spørgsmålet til Udvalget om Forfatningsspørgsmål. Det har i denne henseende navnlig kompetence til at efterprøve, som det har gjort det i disse sager, overholdelsen af de krav til politisk tilhørsforhold, der stilles i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, af en gruppe, hvis stiftelse er blevet anmeldt til Parlamentets formand i overensstemmelse med samme artikels stk. 4. Nægtes det, at Parlamentet har denne kompetence til at efterprøve, ville det svare til, at denne sidstnævnte bestemmelse fratages enhver effektiv virkning.

- 102 Hvad dernæst angår spørgsmålet om rækkevidden af den skønsmæssige beføjelse, som Parlamentet har i kraft af denne kompetence til at efterprøve, skal Retten bemærke, at hverken artikel 29 eller nogen anden bestemmelse i forretningsordenen definerer begrebet politisk tilhørsforhold, som omhandlet i artikel 29, stk. 1. Forretningsordenen kræver i øvrigt ikke, at en gruppes stiftelseserklæring i forretningsordenens artikel 29's forstand skal være ledsaget af nogen angivelse af det politiske tilhørsforhold for de medlemmer, der udgør denne gruppe.
- 103 Begrebet politisk tilhørsforhold skal under disse omstændigheder forstås således, at det i hvert enkelt tilfælde svarer til den betydning, som de medlemmer, der beslutter at danne en politisk gruppe i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 29, agter at tillægge det, uden at de nødvendigvis åbenlyst lægger vægt herpå. Det følger heraf, at de medlemmer, der erklærer at have stiftet en gruppe ved anvendelse af denne bestemmelse, formodes at dele et politisk tilhørsforhold, selv om dette er ubetydeligt.
- 104 Denne formodning kan imidlertid ikke anses for uigendrivelig. Parlamentet har i kraft af sin kompetence til at efterprøve, der er redegjort for ovenfor i præmis 101, ret til at efterprøve overholdelsen af kravene i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, når, hvilket også er fastsat i den forklarende note til denne bestemmelse, der blev vedtaget den 14. september 1999 (jf. præmis 9), de medlemmer, der erklærer at have stiftet en gruppe, åbenbart udelukker ethvert politisk tilhørsforhold mellem dem, hvilket således klart er i strid med ovennævnte krav.
- 105 En sådan tilgangsvinkel tillader at forene dels den brede opfattelse, der skal tillægges begrebet politisk tilhørsforhold på grund af den subjektive karakter, som et sådan begreb har, dels overholdelsen af kravet i forretningsordenens artikel 29, stk. 1.

- 106 I disse sager har Parlamentet, der bekræftede Udvalget om Forfatningspørgsmåls stillingtagen, antaget, at TDI-gruppens stiftelseserklæring ikke var i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 29, stk. 1, idet denne erklæring udelukkede ethvert politisk tilhørsforhold og gav de forskellige medlemmer, der havde underskrevet erklæringen, en fuldstændig politisk frihed inden for denne gruppe. En sådan bedømmelse ligger inden for grænserne for den skønsmæssige beføjelse, der er redegjort for ovenfor i præmis 104.
- 107 Det tilkommer under disse omstændigheder Retten i overensstemmelse med det ovenfor i præmis 100 anførte at efterprøve berettigelsen heraf.
- 108 Den angivelse, der er indeholdt i TDI-gruppens stiftelseserklæring, og hvorefter de forskellige underskrivende medlemmer bevarer deres frihed til at stemme både i udvalg og på plenarmøder, medfører i denne henseende ikke, at det kan konkluderes, at der ikke er noget politisk tilhørsforhold mellem disse medlemmer. En sådan angivelse er udtryk for princippet om, at medlemmerne udøver deres mandat frit, der omhandles i artikel 4, stk. 1, i akten af 1976 og forretningsordenens artikel 2, og kan således ikke påvirke bedømmelsen af gruppens forenelighed med forretningsordenens artikel 29, stk. 1 (jf. ovenfor præmis 91).
- 109 Det forhold, at de medlemmer, der danner en gruppe, erklærer, at de vil bevare deres politiske uafhængighed i forhold til hinanden, medfører heller ikke som sådan, at det kan antages, at de ikke deler politisk tilhørsforhold. En erklæring af denne art stemmer ligeledes overens med det ovenstående præmis anførte princip om, at medlemmerne udøver deres mandat frit.
- 110 Det skal imidlertid i disse sager fastslås, at de særlige følger, som den politiske uafhængighedserklæring har for TDI-gruppens medlemmer, nemlig dels forbud-

det mod, at hvert medlem taler på vegne af alle gruppens medlemmer, dels begrænsningen af gruppemødernes genstand til tildeling af taletid og drøftelse af administrative og økonomiske spørgsmål, der vedrører gruppen, beviser på samstemmende vis, at gruppens medlemmer for enhver pris har villet undgå at fremstå som forenede af et politisk tilhørsforhold og har fuldstændigt udelukket at arbejde for lovgivning, der giver udtryk for fælles politiske ønsker, idéer eller projekter, også selv om de er ubetydelige. Disse elementer viser, at TDI-gruppens medlemmer har aftalt at undgå enhver risiko for at blive opfattet som om, de deler politisk tilhørsforhold, og har nægtet, at denne gruppe kan anvendes som ramme for fælles politiske handlinger ved at begrænse den til funktioner, der er rent administrative og økonomiske.

- 111 TDI-gruppens medlemmer har således kategorisk afvist ethvert politisk tilhørsforhold mellem dem, har forpligtet sig til under ingen omstændigheder at give indtryk af at dele et hvilket som helst politisk tilhørsforhold af denne art og har på forhånd udelukket enhver handling, der har til formål, også punktvis, at nå hertil under valgperioden.
- 112 Den tilsigtede benægtelse af politisk tilhørsforhold mellem TDI-gruppens medlemmer bekræftes af visse uddrag fra den skrivelse, Lista Emma Bonino har rettet til andre medlemmer den 13. september 1999, dvs. dagen før det plenarmøde, hvor Parlamentet udtalte sig om den af Udvalget om Forfatningsspørgsmål foreslåede fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1.
- 113 Denne skrivelse indeholdt nemlig følgende angivelser:

»[...]

Under Parlamentets konstituerende møde tog medlemmerne af Lista Emma Bonino initiativ til at foreslå alle medlemmer, der ikke tilhører en stiftet politisk gruppe, at danne en enkelt 'blandet' gruppe; formålet var at sætte en stopper for den forskelsbehandling, som dels forretningsordenen, dels de interne administrative og økonomiske bestemmelser medfører for 'løsgængere'. På et tidspunkt, hvor Europa-Parlamentet har fået nye opgaver og nyt ansvar, forekommer det os, at det var vores pligt, selv om det giver det indtryk, at vi ønsker at danne 'naturstridige' politiske alliancer, på ny at gøre opmærksom på en forskelsbehandling, der har varet i 20 år, og som er uværdig for et demokratisk parlament, idet den spotter den respekt, som den folkelige vilje fortjener.

[...]

Det fremgår af den fortolkning af forretningsordenen, som Udvalget om Forfatningsspørgsmål har vedtaget, og som De skal godkende eller afvise under dette møde [...] at TDI-gruppen skal opløses, idet dens medlemmer har underskrevet en erklæring, der udelukker ethvert politisk tilhørsforhold og bekræfter den fuldstændige uafhængighed for de medlemmer, hvorefter den består. Det er nemlig en blandet gruppe, vi ønsker at stifte, inden vi ser den endelige direkte anerkendt i [forretningsordenen].«

- 114 Med disse angivelser har underskriverne af denne skrivelse ønsket at få de øvrige medlemmer til at forstå, at de på trods af det første indtryk, som stiftelsen af TDI-gruppen kan give, ikke deler noget politisk tilhørsforhold med de andre medlemmer af denne gruppe, og at formålet med deres handling udelukkende har til formål at give alle de medlemmer, der netop ikke har noget politisk tilhørsforhold med andre, mulighed for at stifte en blandet gruppe, der drager fordel af de samme prærogativer som andre politiske grupper, med henblik på at sætte en stopper for den forskelsbehandling, som disse medlemmer er udsat for på grund af deres status som løsgængere.

115 Sagsøgerne har anført, at det erklærede formål med TDI-gruppen, nemlig at garantere, at ethvert medlem fuldt ud kan udøve sit parlamentariske mandat (jf. ovenfor, præmis 6), viser, at der findes et politisk tilhørsforhold mellem denne gruppes medlemmer. Det skal i denne forbindelse understreges, at TDI-gruppens medlemmer mellem den 20. juli 1999, hvor formændene for Parlamentets andre grupper anfægtede, at stiftelsen af TDI-gruppen var forenelig med forretningsordenens artikel 29, og vedtagelsen af retsakten af 14. september 1999, på intet tidspunkt påberåbte sig formålet med gruppen for at godtgøre, at der fandtes et politisk tilhørsforhold mellem dem, selv om der blev sået tvivl om gruppens politiske karakter.

116 Den argumentation, de fremkom med under de møder, hvor TDI-gruppens forenelighed med forretningsordenens artikel 29, stk. 1, blev drøftet, havde i det væsentlige til formål at gøre gældende, at betingelsen i denne bestemmelse ikke var obligatorisk, at den ikke krævede, at de medlemmer, der dannede grupper, skulle begrunde deres politiske tilhørsforhold, at hverken Parlamentet eller de andre grupper kunne optræde som dommer over TDI-gruppens medlemmers politiske tilhørsforhold, og at grupper, der består af medlemmer, der ikke deler politisk tilhørsforhold, tidligere er blevet tilladt under den nuværende valgperiode. TDI-gruppens medlemmer såede ligeledes tvivl om, hvorvidt der var noget politisk tilhørsforhold mellem medlemmerne af Parlamentets politiske grupper. De understregede i øvrigt, at løsgængere blev ufordelagtigt behandlet i forhold til dem, der var medlem af en politisk gruppe, hvilket medfører, at situationen i Parlamentet er i modstrid med de parlamentariske traditioner i visse medlemsstater, samt at der er risiko for, at der dannes præcedens, såfremt TDI-gruppen forbydes.

117 De har på intet tidspunkt anført, at formålet med dannelsen af denne gruppe skulle opfattes som et bevis på det politiske tilhørsforhold mellem dem. Det fremgår tværtimod af det ovenfor i præmis 113 angivne, at formålet med TDI-gruppen blev præsenteret som bestående i at give de medlemmer, der ikke havde et sådant tilhørsforhold til andre, mulighed for at danne en blandet gruppe med samme prerogativer som de politiske grupper.

- 118 Sagsøgerne kan således ikke bebrejde Parlamentet, at det ikke fortolkede angivelsen i TDI-gruppens stiftelseserklæring om gruppens formål som et tegn på, at det var et politisk tilhørsforhold mellem denne gruppes medlemmer.
- 119 Under alle omstændigheder kan en sådan angivelse ikke ændre den analyse, der findes ovenfor i præmis 111-115, og hvoraf det fremgår, at denne gruppes medlemmer åbenbart ønskede at nægte gruppen enhver politisk karakter.
- 120 Det kan i henhold til den ovenfor i præmis 110-119 foretagne analyse konkluderes, at Parlamentet med rette fandt, at TDI-gruppens stiftelseserklæring gav udtryk for en fuldstændig og åbenbar mangel på politisk tilhørsforhold mellem gruppens medlemmer. Parlamentet gjorde sig ikke, i modsætning til det af sagsøgerne anførte, herved til dommer over denne gruppes medlemmers politiske tilhørsforhold. Det fastslog udelukkende på baggrund af ovennævnte erklæring, at medlemmerne åbent afviste ethvert politisk tilhørsforhold af denne art, hvorved de selv imødegik den afkræftelige formodning om politisk tilhørsforhold, der er redegjort for ovenfor i præmis 103 og 104. Parlamentet kunne under disse omstændigheder ikke gøre andet end at fastslå, at TDI-gruppens ikke overholdt forretningsordenens artikel 29, stk. 1, idet denne bestemmelse ellers ville blive berøvet enhver effektiv virkning.
- 121 Denne undersøgelse kan ikke drages i tvivl hverken af den omstændighed, som Front national har påberåbt sig, at der efter kendelsen i sagen Martinez og de Gaulle mod Parlament, jf. ovenfor præmis 13, er fremsat ændringer til rapporter og beslutningsforslag i TDI-gruppens navn, eller af de elementer, som Jean-Claude Martinez og Charles de Gaulle samt Front national har påberåbt sig vedrørende den adfærd, som TDI-gruppens medlemmer har vedtaget at udvise under nyere afstemninger på plenarmøder.

- 122 Hvad angår de initiativer, der er fremkommet i TDI-gruppens navn, fremgår det nemlig af de bilag, som Front national på Rettens anmodning har fremlagt, at disse initiativer alle er fremkommet fra et medlem af TDI-gruppen eller fra medlemmer, der alene udgør en del af denne gruppe. Der er ikke fremkommet initiativer fra medlemmer, der udgør mere end en del af TDI-gruppen. En sådan konstatering bekræfter, at der fuldstændigt mangler et politisk tilhørsforhold mellem denne gruppes medlemmer, der har løsrevet sig fra gruppens stiftelses-erklæring.
- 123 Med hensyn til TDI-gruppens medlemmers adfærd under nyere afstemninger på plenarmøder skal det anføres, hvilket også med rette er understreget af Parlamentet i dets skriftlige indlæg, at det sammenfald i stemmeafgivning, der er observeret på gruppeniveau, kan skjule en dybtliggende forskel i de individuelle politiske begrundelser, der ligger bag hver af disse medlemmers stemme. Sammenfaldet kan således ikke anses for et tegn på, at der består et politisk tilhørsforhold mellem gruppens medlemmer.
- 124 Det skal tilføjes, at den omstændighed og de elementer, der er omtalt ovenfor i præmis 121, alle ligger senere end retsakten af 14. september 1999, således at de under alle omstændigheder ikke kan påvirke berettigelsen af Parlamentets bedømmelse, der findes i denne retsakt, for så vidt angår TDI-gruppens manglende forenelighed med forretningsordenens artikel 29, stk. 1.
- 125 På baggrund af ovenstående kan det andet anbringende ikke tages til følge.

Det tredje anbringende om tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet i forhold til TDI-gruppens medlemmer

- 126 Dette anbringende består af tre led. Med det første led har sagsøgerne gjort gældende, at retsakt af 14. september 1999 forskelsbehandler TDI-gruppens medlemmer og de medlemmer, der tilhører en politisk gruppe. Med det andet led har de anført, at retsakt forskelsbehandler TDI-gruppen i forhold til andre tekniske grupper. Med det tredje led har de påstået, at der sker forskelsbehandling mellem TDI-gruppen og de politisk grupper, der udgør den nuværende parlamentariske forsamling.

Anbringendets første led

- 127 Sagsøgerne i de tre sager har gjort gældende, at retsakt af 14. september 1999 forskelsbehandler de medlemmer, der ikke tilhører en politisk gruppe.
- 128 At tilhøre en sådan gruppe medfører nemlig en række fordele i form af parlamentariske prærogativer og på det økonomiske, materielle og administrative plan, som TDI-gruppens medlemmer fratages, idet retsakt af 14. september 1999 giver dem status af løsgængere. Ved at forbyde TDI-gruppen bekræfter denne retsakt den skade, som denne gruppes medlemmer lider på grund af den forskelsbehandling, der sker i Parlamentet af løsgængere, hvilket således krænker medlemmernes lighed for så vidt angår vilkårene for udøvelsen af deres parlamentariske mandat.

- 129 De samme argumenter er navnlig påberåbt af Emma Bonino m.fl. til støtte for den ulovlighedsindsigelse, som de i henhold til artikel 241 EF har anført over for forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30.
- 130 Retten er af den opfattelse, at denne ulovlighedsindsigelse skal behandles først.
- 131 Parlamentet har bestridt, at indsigelsen kan antages til realitetsbehandling.
- 132 Parlamentet har gjort gældende, at forretningsordenen ikke er omfattet af den kategori af retsakter, der kan gøres til genstand for en ulovlighedsindsigelse i henhold til artikel 241 EF. Retsakten af 14. september 1999 havde i øvrigt ikke forretningsordenens artikel 30 som hjemmel og udgjorde ikke en foranstaltning til gennemførelse af forretningsordenens artikel 29, hvorfor der ikke i disse sager kan gøres en ulovlighedsindsigelse gældende over for disse to bestemmelser.
- 133 Retten skal i denne forbindelse erindre om, at artikel 241 EF ifølge fast retspraksis er udtryk for et almindeligt princip, hvorefter hver part i en retssag, med henblik på at opnå annullation af en beslutning, som berører ham umiddelbart og individuelt, er berettiget til at anfægte gyldigheden af tidligere retsakter fra institutionerne, som er hjemmel for den anfægtede beslutning, også selv om parten ikke var beføjet til i medfør af artikel 230 EF at anlægge direkte søgsmål til prøvelse af de nævnte retsakter, hvis retsvirkninger parten således er omfattet af, uden at have været i stand til at anlægge sag om ophævelse af dem (jf. Domstolens dom af 6.3.1979, sag 92/78, Simmenthal mod Kommissionen, Sml. s. 777, præmis 39, og af 19.1.1984, sag 262/80, Andersen m.fl. mod Parlamentet, Sml. s. 195, præmis 6).

- 134 Ulovlighedsindsigelsen kan ikke være begrænset til akter, der har form af en forordning i artikel 241 EF's forstand. Bestemmelsen må fortolkes vidt, således at der sikres en legalitetskontrol af institutionernes generelle retsakter til fordel for de retssubjekter, der er udelukket fra at anlægge direkte søgsmål til prøvelse af sådanne retsakter, når de berøres umiddelbart og individuelt af gennemførelsesbestemmelser (præmis 40 og 41 i dommen i sagen Simmenthal mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 133, og Rettens dom af 26.10.1993, forenede sager T-6/92 og 52/92, Reinartz mod Kommissionen, Sml. II, s. 1047, præmis 56).
- 135 Denne artikels anvendelsesområde skal endvidere udstrækkes til at omfatte de af institutionernes retsakter, der har været af relevans for vedtagelsen af den afgørelse, som er genstand for annullationssøgsmålet, selv om disse retsakter ikke formelt var retsgrundlaget for denne afgørelse (Rettens dom af 4.3.1998, sag T-146/96, De Abreu mod Domstolen, Sml. Pers. I-A, s. 109, og II, s. 281, præmis 27).
- 136 Det skal tilføjes, at ulovlighedsindsigelsen skal begrænses til, hvad der er absolut nødvendigt for afgørelsen af tvisten. Artikel 241 EF har ikke til formål at give en part mulighed for i ethvert søgsmål at anfægte anvendeligheden af en hvilken som helst retsakt af generel karakter. Der skal være en direkte retlig forbindelse mellem den anfægtede individuelle beslutning og den pågældende generelle retsakt (dom af 31.3.1965, sag 21/64, Macchiorlati Dalmas e Figli mod Den Høje Myndighed, Sml. 1965-1968, s. 43, org. ref.: Rec. s. 227, på s. 245, af 13.7.1966, sag 32/65, Italien mod Rådet og Kommissionen, Sml. 1965-1968, s. 293, på s. 302, org. ref.: Rec. s. 562, på s. 594, og af 21.2.1984, forenede sager 140/82, 146/82, 221/82 og 226/82, Walzstahl-Vereinigung og Thyssen mod Kommissionen, Sml. s. 951, præmis 20, samt præmis 57 dommen i sagen Reinartz mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 134).
- 137 I disse sager er det ikke omtvistet, at bestemmelserne i forretningsordenens artikel 29 og 30, der har virkninger på vilkårene for udøvelsen af medlemmernes mandat, er af generel karakter. De finder anvendelse på objektive bestemte situationer, der har retsvirkninger over for persongrupper, der er beskrevet

generelt og abstrakt (jf. analogt Domstolens dom af 18.3.1975, forenede sager 44/74, 46/74 og 49/74, Acton m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 383, præmis 7, og af 14.2.1989, sag 206/87, Lefebvre Frère et Soeur mod Kommissionen, Sml. s. 275, præmis 13). Sagsøgerne kan således ikke påstå den annulleret på grundlag af artikel 230 EF.

- 138 De afgørelser, som Parlamentet har truffet i retsakt af 14. september 1999 (jf. ovenfor, præmis 46), støttes i øvrigt direkte på det forhold, at forretningsordenens artikel 29, stk. 1, gør stiftelsen af en gruppe i Parlamentet betinget af, at der findes et politisk tilhørsforhold mellem de pågældende medlemmer. Denne bestemmelse lå til grund for indsigelsen fra formændene for de andre politiske grupper over for stiftelsen af TDI-gruppen og var efter denne indsigelse genstand for den fortolkning, som Parlamentet vedtog den 14. september 1999. Parlamentet fastslog i henhold til denne bestemmelse, som præciseret ved ovennævnte fortolkning, at TDI-gruppen ikke eksisterede, og anså i henhold til vedtægtens artikel 30 de pågældende medlemmer for løsgængere. Den kombinerede anvendelse af disse to bestemmelser betingede således eksistensen og indholdet af retsakt af 14. september 1999.
- 139 Det kan således konkluderes, at der er en direkte retlig^b forbindelse mellem retsakt af 14. september 1999 og forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og artikel 30, over for hvilke Emma Bonino m.fl. har gjort en ulovlighedsindsigelse gældende.
- 140 Under disse omstændigheder og under hensyn til, at den af Emma Bonino m.fl. anlagte sag er anset for at kunne antages til realitetsbehandling (jf. ovenfor, præmis 75), skal den af disse sagsøgere påberåbte ulovlighedsindsigelse over for forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og artikel 30, anses for at kunne antages til realitetsbehandling.

- 141 Denne indsigelses berettigelse skal nu behandles, for så vidt som den støttes på en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet.
- 142 Ud over de ovenfor i præmis 128 anførte argumenter har Emma Bonino m.fl. anført, at såfremt forretningsordenens artikel 29, stk. 1, skal fortolkes som et forbud mod stiftelsen af en gruppe, der består af medlemmer, der ikke deler politisk tilhørsforhold, skal lovligheden af bestemmelserne i denne artikel, sammenholdt med forretningsordenens artikel 30, anfægtes under hensyn til ligebehandlingsprincippet. Den samlede anvendelse af disse bestemmelser viser, at de medlemmer, der ikke har noget politisk tilhørsforhold med andre, hverken kan danne en gruppe i forretningsordenens artikel 29's forstand eller drage fordel af en automatisk tilknytning til en blandet gruppe. Disse medlemmer anses for løsgængere, hvilket skader den fulde udøvelse af deres parlamentariske mandat.
- 143 Emma Bonino m.fl. har således, hvilket de har bekræftet under den mundtlige forhandling, anfægtet lovligheden af ovennævnte bestemmelser, for så vidt som de forhindrer både, at medlemmer, der ikke deler politisk tilhørsforhold, på frivillig basis stifter en teknisk gruppe, og at sådanne medlemmer automatisk tilknyttes en blandet gruppe.
- 144 Retten skal i denne forbindelse for det første bemærke, at ifølge retspraksis kan Parlamentet i medfør af den kompetence til selv at fastlægge sin forretningsorden, som er tildelt det ved artikel 25 KS, artikel 199 EF og artikel 112 EA, træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre en god og forskriftsmæssig arbejdsgang i Parlamentet (Domstolens dom af 10.2.1983, sag 230/81, Luxembourg mod Parlamentet, Sml. s. 255, præmis 38, og af 28.11.1991, forenede sager C-213/88 og C-39/89, Luxembourg mod Parlamentet, Sml. I, s. 5643, præmis 29).

- 145 I disse sager svarer Parlamentets opbygning i politiske grupper, således som Parlamentet med rette har anført, til en række lovlige formål, der på én gang skyldes selve den sociopolitiske realitet bag parlamentariske demokratier, dets særegenheder i forhold til nationale parlamentariske samlinger og de funktioner og det ansvar, som det er blevet tildelt ved traktaten, hvilket er formål, til hvis opfyldelse tekniske eller blandede grupper, såsom TDI-gruppen, ikke kan bidrage, idet de samler medlemmer, der ikke deler politisk tilhørsforhold.
- 146 Parlamentets opbygning i politiske grupper, der samler medlemmer fra mere end én medlemsstat, der deler politisk tilhørsforhold, fremstår for det første som en foranstaltning, der er tilpasset den effektive tilrettelæggelse af institutionens arbejde og fremgangsmåder, navnlig med henblik på at sikre, at fælles politiske ønsker kommer til udtryk, og der indgås kompromiser, hvilket er særligt nødvendigt henset til det meget store antal medlemmer, der udgør den nævnte forsamling, at kulturers, nationaliteters, sprogs og nationale politiske bevægelers særegne forskelligartethed, der er repræsenteret i forsamlingen, kommer til udtryk, at mangfoldigheden i Parlamentets aktiviteter kommer til udtryk, og det forhold, at Parlamentet til forskel fra de nationale parlamenter ikke er karakteriseret ved den traditionelle opsplitning mellem flertal/opposition. I denne sammenhæng udfylder den politiske gruppe i forretningsordenens artikel 29's forstand en opgave, der ikke kan udfyldes af en gruppe, der består af medlemmer, der ikke har noget politisk tilhørsforhold til hinanden.
- 147 For det andet er en organisation i politiske grupper berettiget i henhold til betydningen — navnlig siden vedtagelsen af traktaten om Den Europæiske Union og Amsterdam-traktaten — af Parlamentets ansvar inden for gennemførelsen af opgaver, der er betroet Fællesskabet ved EF-traktaten, og under processen til vedtagelse af de fællesskabsretsakter, der er nødvendige for at opfylde disse opgaver (jf. artikel 7 EF, 192 EF til 195 EF, 200 EF og 201 EF). Navnlig indebærer den hensigtsmæssige afvikling og virkningsfulde funktion af fremgangsmåden i artikel 251 EF vedrørende Parlamentets og Rådets fælles vedtagelse af fællesskabsretsakter (den såkaldte »fælles beslutningsprocedure«), når en klage til det forligsudvalg, der er omhandlet i denne bestemmelses stk. 3, 4 og 5, viser sig at være nødvendig for at opnå enighed om et fælles projekt, at politiske kompromiser først klarlægges i Parlamentet. Dette kræver dernæst, at

Parlamentets delegation, der skal forhandle med Rådet i Forligsudvalget, består af medlemmer, der afspejler den politiske sammensætning af forsamlingen, og som har beføjelse til at udtale sig på vegne af andre medlemmer og støttes, når der er indgået en aftale med Rådet; en politisk gruppe kan bidrage effektivt hertil i modsætning til en gruppe, der består af medlemmer, der ikke deler politisk tilhørsforhold med hinanden.

148 For det tredje betyder det dobbelte krav om politisk tilhørsforhold og tilknytning til mere end én medlemsstat, som organiseringen af medlemmerne i politiske grupper hviler på, at der gås ud over lokale politiske særegenheder, og at den europæiske integration, der er omhandlet i traktaten, fremmes. De politiske grupper medvirker således til opnåelsen af det formål, der forfølges med artikel 191 EF, nemlig fremkomsten af politiske partier på europæisk plan som integrationsfaktorer inden for Unionen, udviklingen af en europæisk bevidstgørelse og udtryk for unionsborgernes politiske vilje. En sådan rolle kan en teknisk eller blandet gruppe, der består af medlemmer, der benægter ethvert politisk tilhørsforhold mellem hinanden, ikke påtage sig.

149 Det fremgår af ovenstående analyse, at bestemmelserne i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30 — idet de alene tillader, at der i Parlamentet stiftes grupper på grundlag af politisk tilhørsforhold, og bestemmer, at de medlemmer, der ikke tilhører en politisk gruppe, sidder som løsgængere på de vilkår, der er fastsat af Parlamentets præsidium — snarere end at tillade, at disse sidstnævnte medlemmer danner en teknisk gruppe eller samles i en blandet gruppe, udgør interne organiseringsforanstaltninger, der er berettiget i henhold til Parlamentets egne karakteristika og kravene til funktion, ansvar og formål, der er tildelt det ved traktaten.

150 Det skal dernæst understreges, at ifølge retspraksis forbyder ligebehandlingsprincippet, der er et grundlæggende retsprincip, at ensartede situationer

behandles forskelligt, eller at forskellige situationer behandles ens, medmindre en forskelsbehandling er objektivt begrundet (jf. navnlig Domstolens dom af 28.6.1990, sag C-174/89, Hoche, Sml. I, s. 2681, præmis 25, og den deri omtalte retspraksis).

- 151 I disse sager har Parlamentets medlemmer alle et mandat, der er blevet tildelt dem på demokratisk vis af vælgerne, og de har påtaget sig den samme politiske repræsentationsfunktion på europæisk plan (jf. ovenfor, præmis 61). De deler derfor den samme situation.
- 152 Bestemmelserne i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30, indfører ganske vist en forskel mellem to kategorier af medlemmer, nemlig dem, der tilhører en politisk gruppe i Parlamentets forretningsordens forstand, og dem, der sidder som løsgængere under vilkår, der er fastsat af Parlamentets præsidium. En sådan forskel er altid berettiget i det forhold, at de førstnævnte, i modsætning til de sidstnævnte, opfylder et krav i forretningsordenen, der er begrundet i forfølgelsen af lovlige formål (jf. ovenfor, præmis 145-149).
- 153 Forskellen kan dermed ikke anses for at udgøre en tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling som fastlagt i retspraksis (jf. ovenfor, præmis 150).
- 154 Sagsøgerne har i deres skriftlige indlæg til støtte for deres argumentation gjort gældende, at løsgængere i forretningsordenens artikel 30's forstand forskelsbehandles i forhold til medlemmer af en politisk gruppe. De har identificeret

forskelsbehandling vedrørende parlamentariske rettigheder og økonomiske, administrative og materielle fordele mellem løsgængere og medlemmer af en politisk gruppe, hvilket udgør ulovlig forskelsbehandling.

155 Det fremgår imidlertid af parternes skriftlige indlæg og de bilag, de har fremlagt på Rettens anmodning, at denne forskelsbehandling, som Parlamentet ikke bestrider, ikke skyldes bestemmelserne i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30, men en række af Parlamentets andre interne bestemmelser.

156 Således:

- manglende anerkendelse af stemmeret til to delegerede for løsgængerne under formandskonferencen, hvilken ret er anerkendt for formændene for politiske grupper eller deres eventuelle repræsentanter i henhold til forretningsordenens artikel 23

- det forhold, at løsgængerne ikke til forskel fra politiske grupper kan fremsætte et beslutningsforslag ved afslutningen af en drøftelse om valg til udvalg, hvilket følger af forretningsordenens artikel 33

- det forhold, at løsgængerne er udelukket fra Parlamentets delegation i Forligsudvalget, mens de politiske grupper er repræsenteret enten i denne delegation eller under de interne forberedende møder, hvilket fremgår af forretningsordenens artikel 82

- det forhold, at løsgængerne alene har adgang til de prærogativer, der er anerkendt for politiske grupper, med støtte fra 31 andre medlemmer, hvilket følger af forskellige bestemmelser i forretningsordenen, der er anført ovenfor i præmis 4

- det forhold, at de løsgængere, der har samme politiske opfattelse, ikke i modsætning til politiske grupper har ret til at redegøre for deres fælles synspunkt inden en endelig afstemning, hvilket følger af forretningsordenens artikel 137

- det forhold, at løsgængerne ikke tages i betragtning ved fordelingen af hverv som Parlamentets formand, kvæstor, formand og næstformand for de udvalg og interparlamentariske delegationer, der er omhandlet i forretningsordenens kapitel XX og XXI, at de tages i betragtning i anden række ved tildelingen af medlemsposter i disse udvalg og delegationer, og at de er udelukket fra ad hoc-delegationer, der er nedsat af formandskonferencen og delegationen til Konferencen for Organer med Ansvar for EF-anliggender, der er omhandlet i forretningsordenens artikel 56, skyldes anvendelsen af den såkaldte »D'Hondt«-metode, der anvendes af Parlamentet ved fordelingen af ovennævnte poster, og det forhold, at de løsgængere, der sidder i formandskonferencen, der er det kompetente organ inden for dette område, ikke har stemmeret

- forskelsbehandlingen mellem løsgængerne og politisk grupper for så vidt angår sekretariat, som skyldes afgørelser truffet af Parlamentets præsidium i henhold til forretningsordenens artikel 22

- forskelsbehandlingen mellem løsgængerne og politiske grupper for så vidt angår fordelingen af budgetmidler i henhold til budgetpost 3707 om Parlamentets særlige omkostninger såsom sekretariatsudgifter, administrationsomkostninger og omkostninger forbundet med de politiske gruppers og løsgængernes politiske aktiviteter, der følger af afgørelser truffet af Parlamentets præsidium på grundlag af forretningsordenens artikel 22

- det forhold, at løsgængerne til forskel fra politiske grupper er udelukket fra at drage fordel af Parlamentets serviceydelser, navnlig inden for simultantolkning, hvilket er en konsekvens af Parlamentets administrative forskrifter om politiske gruppers møder.

157 Det tilkommer ganske vist Parlamentet at efterprøve, om den situation, der skyldes anvendelsen af de forskellige interne bestemmelser, der er identificeret i ovenstående præmis, under alle omstændigheder er i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet, som det er præciseret i retspraksis (jf. ovenfor, præmis 150). Det skal i denne forbindelse understreges, at hvis opnåelsen af de lovlige formål, som Parlamentet forfølger med sin organisering i politiske grupper, berettiger, at disse grupper og de medlemmer, der er tilknyttet grupperne, drager fordel af visse prærogativer og muligheder i forhold til løsgængere, tilkommer det Parlamentet under overholdelse af de interne procedurer herom at undersøge, om forskellene i behandlingen af de to kategorier af medlemmer, der følger af ovennævnte interne bestemmelser, alle er nødvendige og således objektivt

berettigede i henhold til ovennævnte formål. I givet fald tilkommer det Parlamentet inden for rammerne af sin interne organiseringsbeføjelse at afhjælpe ulighederne i disse bestemmelser, der ikke opfylder kravet om nødvendighed, og som derfor skal anses for at være diskriminerende under en legalitetskontrol, der udøves af Fællesskabets retsinstanser over for de af Parlamentets retsakter, der anvendes i henhold til disse bestemmelser (jf. ovenfor i præmis 48-62).

- 158 Det skal i disse sager imidlertid fastslås, at Emma Bonino m.fl. ikke har gjort gældende, at de forskellige bestemmelser, der er opregnet oven for i præmis 156, er ulovlige. De har under den mundtlige forhandling bekræftet, at den ulovlighedsindsigelse, der er fremsat i deres annullationssøgsmål, vedrører forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og artikel 30, og ikke Parlamentets interne bestemmelser, der afgør løsgængerens status.
- 159 Tilsidesættelsen af ligebehandlingsprincippet, der eventuelt skyldes den ene eller anden af disse interne bestemmelser, kan alene påvirke lovligheden af den pågældende bestemmelse og den retsakt, som Parlamentet vedtager ved anvendelse af bestemmelsen. Den kan til gengæld ikke modsige den analyse, der fremgår af præmis 144-153.
- 160 Det fremgår af ovenstående analyse (jf. præmis 144-159), at ulovlighedsindsigelsen over for forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og artikel 30 skal afvises, for så vidt den støttes på en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet.
- 161 Samme analyse fører til, at sagsøgernes argumentation vedrørende det første led af det behandlede anbringende, der støttes på elementer, der er identiske med

dem, som Emma Bonino m.fl. har påberåbt sig for at anfægte overensstemmelsen mellem forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30 og ligebehandlingsprincippet (jf. ovenfor i præmis 127, 128 og 129), skal afvises.

- 162 Det skal således fastslås, at retsakten af 14. september 1999, idet den fratager de medlemmer, der ligesom dem, der har erklæret TDI-gruppen for stiftet, ikke har noget politisk tilhørsforhold med hinanden, muligheden for sammen at danne en politisk gruppe i Parlamentets forretningsordenens forstand og giver dem status af løsgængere, alene drager den følgeslutning, at de ikke har overholdt kravet om politisk tilhørsforhold i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og anvender den løsning, der findes i forretningsordenens artikel 30 for de medlemmer, der ikke opfylder dette krav.
- 163 Overensstemmelsen mellem disse to bestemmelser og ligebehandlingsprincippet kan imidlertid ikke anfægtes (jf. ovenfor i præmis 144-159).
- 164 Det følger heraf, at retsakten af 14. september 1999 ikke kan anses for at være i strid med dette princip.
- 165 Det skal tilføjes, at den forskelsbehandling, som sagsøgerne har påberåbt sig til støtte for deres argumentation, og hvis genstand er de medlemmer, der på grund af deres status som løsgængere berøres af retsakten af 14. september 1999 for så vidt angår udøvelsen af deres mandat (jf. ovenfor i præmis 155 og 156), ikke følger af denne retsakt, men af de af Parlamentets interne bestemmelser, der er redegjort for ovenfor i præmis 156, hvis lovlighed imidlertid ikke er anfægtet af sagsøgerne.

- 166 Det skal således anføres, som det også er fastslået ovenfor i præmis 158, for så vidt angår sag T-327/99, at Front national, efter i forskellige henseender at have understreget forskelsbehandlingen af løsgængere i forhold til medlemmer af politiske grupper, har bekræftet:

»Dette i sådant omfang, at man berettiget kan spørge, om det ikke er de bestemmelser i [f]orretningsordenen, som skaber en sådan forskelsbehandling, der skal anfægtes. Dette er imidlertid ikke genstanden for den foreliggende sag« (stævningen s. 8).

- 167 Sagsøgerne har under den mundtlige forhandling bekræftet, at ulovlighedsindsigelsen ikke vedrører de interne bestemmelser, der er redegjort for ovenfor i præmis 156.
- 168 På baggrund af ovenstående betragtninger kan det første led af det behandlede anbringende ikke tages til følge.

Anbringendets andet led

- 169 Sagsøgerne har i de tre sager gjort gældende, at retsakten af 14. september 1999 indebærer uberettiget forskelsbehandling, idet den forbyder stiftelsen af TDI-gruppen, selv om stiftelsen af en række tekniske grupper er blevet tilladt under tidligere valgperioder, nemlig CDI-gruppen, »Regnbuegruppen«, CTDI-gruppen

og »Regnbuegruppen i Europa-Parlamentet«. Front national har ligeledes påberåbt sig gruppen »Nationernes Europa«, der er blevet tilladt under tidligere valgperioder.

- 170 Tilladelsen til under den nuværende valgperiode at stifte EDD-gruppen, hvis art udelukkende er teknisk, forstærker den diskriminerende karakter af retsaksen af 14. september 1999 i forhold til TDI-gruppens medlemmer.
- 171 Retten skal i denne forbindelse erindre om, at det fremgår af analysen i præmis 100-124, at Parlamentet med rette fastslog, at TDI-gruppen ikke eksisterede, idet den ikke var forenelig med forretningsordenens artikel 29, stk. 1, da gruppens medlemmer åbent havde udelukket ethvert politisk tilhørsforhold mellem dem og nægtet, at gruppen havde nogen politisk karakter. Under disse omstændigheder kan sagsøgerne under alle omstændigheder ikke med føje henholde sig til den anderledes bedømmelse, som Parlamentet har foretaget af stiftelseserklæringerne fra de grupper, der er omtalt i de to ovenstående præmisser.
- 172 Det skal tilføjes, at sagsøgerne ikke har anfægtet Parlamentets tese om, at til forskel fra de medlemmer, der erklærede TDI-gruppen for stiftet, har de, der har erklæret disse forskellige grupper for stiftet, ikke i noget tilfælde åbent forkastet ethvert politisk tilhørsforhold mellem dem. TDI-gruppens situation og disse andre gruppers situation kan således ikke sammenlignes, hvorfor en forskel i behandlingen af den første og de andre er berettiget.
- 173 Emma Bonino m.fl. har i denne forbindelse anført, at Parlamentets tese fører til, at betingelsen om politisk tilhørsforhold gøres til et rent formelt krav, der er opfyldt, så snart de medlemmer, der erklærer at have stiftet en gruppe, ikke åbent benægter ethvert politisk tilhørsforhold mellem dem. En sådan tese fordrejer

dermed rækkevidden af forretningsordenens artikel 29. I øvrigt skjuler den manglende udtrykkelige nægtelse af politisk tilhørsforhold mellem medlemmerne af grupper, der er omhandlet ovenfor i præmis 169 og 170, ikke, at der findes ekstreme politiske forskelle mellem disse medlemmer. Endvidere er der ingen forskel mellem en gruppe, der som TDI-gruppen åbent nægter ethvert politisk tilhørsforhold mellem sine medlemmer, og en gruppe, der i lighed med CDI-gruppen udtrykkeligt erklærer, at hvert medlem bevarer sit politiske program samt sin frihed til at fremkomme med ytringer og til at stemme både i udvalg og på plenarmøder.

- 174 Sagsøgernes tese kan imidlertid ikke anerkendes. Det bemærkes, at således som det fremgår af analysen ovenfor i præmis 110-114, er benægtelsen af, at der består et politisk tilhørsforhold mellem TDI-gruppens medlemmer, ikke ren formel. Den udspringer af et velovervejede ønske fra medlemmerne, der har villet undgå, at det blev opfattet som om, de delte et sådan tilhørsforhold. Parlamentet kunne over for en så åbenbar nægtelse alene tage det manglende politiske tilhørsforhold til efterretning og fastslå, at TDI-gruppen ikke eksisterede, idet den ikke overholdt kravene i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, da denne bestemmelse ellers ikke ville have nogen effektiv virkning.
- 175 Til gengæld har den manglende udtrykkelige benægtelse af, at der er et politisk tilhørsforhold for så vidt angår de ovenfor i præmis 169 og 170 omhandlede grupper, kunnet føre til, at det i lyset af alle relevante faktiske omstændigheder blev antaget, at de politiske forskelligheder mellem disse gruppers medlemmer, den benævnelse som teknisk gruppe, der er givet visse af disse grupper, eller hvad angår CTDI-gruppen de praktiske hensyn, som de pågældende medlemmer har påberåbt sig i gruppens stiftelseserklæring, ikke udelukker, at der er et minimum af politisk tilhørsforhold mellem disse gruppers medlemmer, og der kan således ikke drages tvivl om den formodning for politisk tilhørsforhold, der er nævnt ovenfor i præmis 103.
- 176 Den omstændighed, som Emma Bonino m.fl. har anført med hensyn til CDI-gruppen — hvorefter den nævnte gruppes stiftelseserklæring har bevaret denne

gruppens medlemmers politiske uafhængighed og frihed til at fremkomme med ytringer og til at stemme i udvalg og på plenarmøder — kan, såfremt den anses for godtgjort, ikke af de årsager, der er redegjort for ovenfor i præmis 91, 108 og 109, modsige den forudgående analyse. Det samme gælder for CTDI-gruppen og erklæringen om politisk uafhængighed for dens medlemmer.

- 177 Hvad særligt angår EDD-gruppen, skal det tilføjes, at i modsætning til det af Front national i de skriftlige indlæg anførte giver gruppens navn udtryk for en fælles opfattelse af Europa-politikken hos de medlemmer, der tilhører denne gruppe, og som endvidere afspejles i de vedtægter, de vedtog i november 1999.
- 178 Vedtægterne, som Parlamentet har fremlagt i sagen, indeholder nemlig følgende:

»Gruppen er åben for medlemmer, der tilhører en europæisk forening for suveræne stater og nationer og anerkender De Forenede Nationers erklæring om menneskerettighederne og det parlamentariske demokrati.

EDD forfægter opbygningen af et Europa bestående af stabile og demokratiske stater og nationer, der hviler på folkenes forskellighed og kultur. Den er åben for personer, der er forbeholdne over for en yderligere europæisk integration og centralisering.«

- 179 Det anførte indebærer, at det kan antages, at de medlemmer, der tilhører EDD-gruppen, deler et politisk tilhørsforhold, der er kendetegnet ved ønsket om at

garantere medlemsstaternes suverænitet og de europæiske folks forskellighed og ikke at tillægge den europæiske integration og centralisering en overdreven betydning. Det anførte bidrager til at forklare, hvorfor Parlamentet ikke har fundet det nødvendigt at anfægte denne gruppes overholdelse af kravet i forretningsordenens artikel 29, stk. 1.

- 180 Det skal atter præciseres, i modsætning til det af Front national anførte, at den uensartede karakter af stemmeafgivningen fra EDD-gruppens medlemmer på plenarmødet af de årsager, der er redegjort for ovenfor i præmis 91, er uden betydning for bedømmelsen af denne gruppes forenelighed med forretningsordenens artikel 29, stk. 1. Front national kan derfor ikke med føje henvise til dette element til støtte for det foreliggende anbringende.
- 181 Det fremgår af ovenstående, at sagsøgernes argumentation vedrørende uberettiget forskelsbehandling mellem TDI-gruppen og de ovenfor i præmis 169 og 170 omhandlede grupper ikke kan tages til følge.
- 182 Jean-Claude Martinez og Charles de Gaulle har endvidere gjort gældende, at eksemplerne vedrørende de sidstnævnte grupper i løbet af de sidste tyve år har givet anledning til en berettiget forventning for så vidt angår anerkendelsen af tekniske grupper i Parlamentet. Ved at forbyde TDI-gruppen tilsidesætter retsakten af 14. september 1999 dermed princippet om beskyttelse af den berettigede forventning.
- 183 Det skal i denne forbindelse erindres, at princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, der ifølge fast retspraksis hører til Fællesskabets

grundlæggende principper (jf. bl.a. Domstolens dom af 14.10.1999, sag C-104/97 P, Atlanta mod Det Europæiske Fællesskab, Sml. I, s. 6983, præmis 52), forudsætter, at fællesskabsadministrationen har givet de pågældende anledning til begrundede forhåbninger (jf. Rettens dom af 15.12.1994, sag T-489/93, Unifruit Hellas mod Kommissionen, Sml. II, s. 1201, præmis 51, og den deri nævnte retspraksis, og af 29.1.1998, sag T-113/96, Dubois et Fils mod Rådet og Kommissionen, Sml. II, s. 125, præmis 68).

184 I disse sager kan den manglende indsigelse fra Parlamentets side over for stiftelseserklæringen fra grupper, der ikke har samme kendetegn som TDI-gruppen (jf. ovenfor, præmis 172-180), ikke anses for at have givet anledning til begrundede forhåbninger hos de medlemmer, der har erklæret, at gruppen er stiftet, for så vidt angår dens forenelighed med forretningsordenens artikel 29, stk. 1.

185 Det skal tilføjes, at TDI-gruppens forenelighed med forretningsordenens artikel 29, stk. 1, har været anfægtet siden gruppens stiftelse. Det fremgår i øvrigt ikke af sagen, at de medlemmer, der har udarbejdet denne erklæring, mellem tidspunktet for anfægtelsen af gruppens lovlighed og vedtagelsen af retsakten af 14. september 1999 modtog en præcis forsikring fra noget af Parlamentets organer, der gav dem en berettiget forventning om, at TDI-gruppen var forenelig med ovennævnte bestemmelse.

186 Det følger heraf, at Jean-Claude Martinez' og Charles de Gaulle's argumentation om tilsidesættelse af princippet om den berettigede forventning skal afvises.

- 187 På baggrund af ovenstående kan det andet led af det behandlede anbringende ikke tages til følge.

Anbringendets tredje led

- 188 Sagsøgerne har i de tre sager gjort gældende, at lovligheden af de politiske grupper, som den parlamentariske forsamling i øjeblikket består af, aldrig er blevet draget i tvivl. Under de seneste afstemninger om følsomme politiske spørgsmål syntes det imidlertid tvivlsomt, om der var et politisk tilhørsforhold mellem disse gruppers medlemmer, mens TDI-gruppens medlemmer derimod viste en stor politisk overensstemmelse. En sådan konstatering forstærker den diskriminerende karakter af retsakten af 14. september 1999.
- 189 Retten skal imidlertid erindre om, at det fremgår af analysen ovenfor i præmis 100-124, at Parlamentet med rette fastslog, at TDI-gruppen ikke eksisterede, idet den ikke var forenelig med forretningsordenens artikel 29, stk. 1, da den udtrykkeligt har benægtet, at der er noget politisk tilhørsforhold mellem gruppens medlemmer. Det er inden for rammerne af denne analyse anført, at berettigelsen af Parlamentets bedømmelse ikke kan svækkes af den ensartede karakter af gruppemedlemmernes stemmer under de seneste afstemninger (jf. ovenfor, præmis 123 og 124).
- 190 Sagsøgerne kan under disse omstændigheder ikke med føje påberåbe sig, at Parlamentet har foretaget en anderledes bedømmelse af stiftelseserklæringerne for de grupper, som den parlamentariske forsamling består af i øjeblikket.

- 191 Det skal tilføjes, at sagsøgerne ikke er fremkommet med noget element, der beviser, at disse grupper åbenbart har benægtet enhver politisk karakter, således som TDI-gruppen har gjort det. Af de grunde, der er redegjort for ovenfor i præmis 91, kan den uensartede karakter af de stemmer, der er afgivet af medlemmer, der tilhører den samme politiske gruppe, vedrørende bestemte spørgsmål ikke i denne forbindelse anses for at være et element af denne art.
- 192 På baggrund af ovenstående kan det tredje led af det behandlede anbringende ikke tages til følge.
- 193 Det tredje anbringende kan således i sin helhed ikke tages til følge.

Det fjerde anbringende om tilsidesættelse af det demokratiske princip

- 194 I sag T-222/99 og T-329/99 har sagsøgerne anført, at den anfægtede retsakt tilsidesætter det demokratiske princip, der er fælles for medlemsstaterne, og som er et af de grundlæggende elementer i opbygningen af Fællesskabet (artikel 6 EU, 7 EU, 49 EU og 309 EU; punkt 19 i generaladvokat Tesauro's forslag til afgørelse i sagen Nederlandene mod Rådet, Sml. I, s. 2171, nævnt ovenfor i præmis 57). Dette princip indebærer, at folkeslagene deltager i udøvelsen af magten ved hjælp af en repræsentativ forsamlings medvirken (Rettens dom af 17.6.1998, sag T-135/96, UEAPME mod Rådet, Sml. II, s. 2335, præmis 88).

- 195 Emma Bonino m.fl. har gjort gældende, at forbuddet i denne sag mod at stifte TDI-gruppen fratager løsgængerne de fordele, som er forbeholdt de politiske grupper, og i betydelig grad hindrer udøvelsen af det mandat, der på demokratisk vis er blevet tildelt dem. Et sådan forbud påvirker således også vælgernes politiske repræsentation.
- 196 Ved flere mulige fortolkninger af fællesskabsretten skal der vælges den fortolkning, der bedst giver mulighed for fuldt ud at gennemføre Unionens demokratiske værdier (generaladvokat Tesauro's forslag til afgørelse til Domstolens dom af 11.6.1991, sag C-300/89, Kommissionen mod Rådet, Sml. I, s. 2867, på s. 2878).
- 197 For så vidt angår forretningsordenens artikel 29, stk. 1, skal der således blandt de forskellige mulige fortolkninger af denne bestemmelse foretrækkes den, der bedst garanterer det demokratiske princip og folkeslagenes deltagelse i udøvelsen af magten ved hjælp af en repræsentativ forsamlings medvirken (dommen i sagen Kommissionen mod Rådet, nævnt ovenfor i præmis 196).
- 198 Emma Bonino m.fl. har ligeledes påberåbt sig de argumenter, der er redegjort for ovenfor i præmis 194-197, til støtte for deres anfægtelse af lovligheden af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30, idet de er i strid med det demokratiske princip.
- 199 Retten mener, at ulovlighedsindsigelsen — der kan antages til realitetsbehandling af de grunde, der er redegjort for ovenfor i præmis 133-140 — skal

behandles, for så vidt den støttes på en tilsidesættelse af ovennævnte princip, i lyset af de argumenter, der er redegjort for ovenfor i præmis 194-197 og i præmis 142, og som Emma Bonino m.fl. har gentaget i denne sammenhæng.

- 200 Retten skal i denne forbindelse understrege, at selv om det demokratiske princip ganske vist udgør et af de grundlæggende elementer i Den Europæiske Union (præmis 89 i dommen i sagen UEAPME mod Rådet, nævnt ovenfor i præmis 194), er dette princip ikke til hinder for, at Parlamentet vedtager foranstaltninger vedrørende dets interne organisering, der ligesom bestemmelsen i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30, giver det mulighed for på bedste vis gennem sine karakteristika at udfylde sin rolle som institution og de formål, der er blevet tildelt det ved traktaterne (jf. ovenfor, præmis 144-149).
- 201 Det er korrekt, at løsgængerne i forretningsordenens artikel 30's forstand inden for rammerne af udøvelsen af deres funktion må se sig frataget fordelene af en række parlamentariske, økonomiske, administrative og materielle prærogativer, der gives politiske grupper. En sådan situation følger, således som det er anført ovenfor i præmis 155 og 156, imidlertid ikke af bestemmelsen i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30, men af de elementer i Parlamentets interne forretningsorden, der er opregnet ovenfor i præmis 156.
- 202 Det tilkommer ganske vist Parlamentet på de betingelser, der er omtalt ovenfor i præmis 157, og under en eventuel domstolskontrol at efterprøve, om den situation, der er nævnt i ovenstående præmis, under alle dens former er i overensstemmelse med det demokratiske princip. Dette princip kan ikke medføre, at medlemmer, der på demokratisk vis er blevet tildelt et parlamentarisk mandat, på grund af deres manglende tilhørsforhold til en politisk gruppe skal se deres betingelser for at udøve dette mandat berørt i et omfang, der går ud over det, der er nødvendigt for at gennemføre de lovlige formål, som Parlamentet forfølger gennem sin opdeling i politiske grupper.

- 203 I denne sag skal det imidlertid erindres, at Emma Bonino m.fl. ikke har gjort gældende, at de interne bestemmelser, der er opregnet ovenfor i præmis 156 (jf. ovenfor, præmis 158), er ulovlige.
- 204 Under alle omstændigheder kan tilsidesættelsen af det demokratiske princip, som den ene eller den anden af disse interne bestemmelser eventuelt forårsager, alene påvirke lovligheden af den pågældende bestemmelse og af den retsakt, som Parlamentet har vedtaget på grundlag af denne bestemmelse. Den kan derimod ikke svække den analyse, der er foretaget ovenfor i præmis 144-149 og 200.
- 205 Det fremgår af ovenstående analyse (jf. ovenfor, præmis 200-204), at ulovlighedsindsigelsen mod forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og artikel 30, for så vidt den støttes på en tilsidesættelse af det demokratiske princip, skal afvises som ubegrundet.
- 206 Samme analyse fører til, at sagsøgerens argumentation inden for rammerne af det behandlede anbringende — der støttes på elementer, der er identiske med de af Emma Bonino m.fl. anførte til anfægtelse af overensstemmelse mellem forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30, og det demokratiske princip (jf. ovenfor, præmis 194-198) — skal afvises.
- 207 Det bemærkes, at retsakten af 14. september 1999, for så vidt som den fratager de medlemmer, der ligesom dem, der har erklæret TDI-gruppen for stiftet, ikke har noget politisk tilhørsforhold til hinanden, muligheden for sammen at danne en politisk gruppe i Parlamentets forretningsordens forstand og giver dem status som løsgængere, ikke gør andet end at drage konsekvensen af deres manglende

overholdelse af det krav om politisk tilhørsforhold, der stilles i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og for dem anvende den løsning, der findes i forretningsordenens artikel 30 for medlemmer, der ikke opfylder dette krav (jf. ovenfor, præmis 162).

- 208 Foreneligheden mellem disse to bestemmelser og det demokratiske princip kan ikke anfægtes. Det fremgår af analysen ovenfor i præmis 144-149 og præmis 200, at disse bestemmelser har til formål at give Parlamentet mulighed for bedre at udfylde sin rolle som institution og de formål, der er tildelt det ved traktaterne.
- 209 Retsakten af 14. september 1999 kan under disse omstændigheder ikke anses for at være i strid med det demokratiske princip.
- 210 Det skal tilføjes, at de hindringer, som sagsøgerne har påberåbt sig til støtte for deres anbringende (jf. ovenfor, præmis 195), og som de medlemmer, der er omfattet af retsakten af 14. september 1999, møder ved udøvelsen af deres funktion, ikke skyldes denne retsakt, men Parlamentets interne bestemmelser, der er opregnet ovenfor i præmis 156, og hvis lovlighed sagsøgerne imidlertid ikke har anfægtet i de foreliggende annullationssøgsmål (jf. ovenfor, præmis 166 og 167).
- 211 På baggrund af ovenstående kan det fjerde anbringende ikke tiltrædes.

Det femte anbringende om tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet

- 212 Emma Bonino m.fl. har anført, at retsakten af 14. september 1999 tilsidesætter proportionalitetsprincippet. De har gjort gældende, at den fleksible fortolkning af

forretningsordenens artikel 29, som TDI-gruppens stiftelse støttes på, giver mulighed for, i modsætning til ovennævnte retsakt, at forlige de krav, der er forbundet med en effektiv organisering af den parlamentariske forsamling, og garantien for, at alle medlemmer i fuldt omfang kan udøve deres mandat.

- 213 Disse argumenter er ligeledes blevet påberåbt af Emma Bonino m.fl. til støtte for deres ulovlighedsindsigelse over for bestemmelsen i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30.
- 214 Retten mener, at ulovlighedsindsigelsen — der kan antages til realitetsbehandling af de grunde, der er redegjort for ovenfor i præmis 133-140 — skal behandles, for så vidt den støttes på en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet, i lyset af de argumenter, der er redegjort for ovenfor i præmis 212 og i præmis 142, og som Emma Bonino m.fl. har gentaget i denne sammenhæng.
- 215 Retten skal i denne forbindelse understrege, at proportionalitetsprincippet ifølge fast retspraksis kræver, at fællesskabsinstitutionernes retsakter ikke går ud over, hvad der er egnet til og nødvendigt for at opfylde det tilsigtede mål. Såfremt der er mulighed for at vælge mellem flere egnede foranstaltninger, skal den mindst bebyrdende foranstaltning vælges (jf. bl.a. Domstolens dom af 17.5.1984, sag 15/83, Denkvit Nederland, Sml. s. 2171, præmis 25, og af 11.7.1989, sag 265/87, Schräder, Sml. s. 2237, præmis 21).
- 216 I disse sager fremgår det af analysen ovenfor i præmis 144-149, at bestemmelsen i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30, udgør interne organiseringsforanstaltninger, der er passende og nødvendige i forhold til de lovlige formål, der er beskrevet i ovenstående præmisser. Alene de grupper, der er stiftet af medlemmer, der deler politisk tilhørsforhold i forretningsordenens

artikel 29, stk. 1's forstand, giver Parlamentet mulighed for under hensyntagen til dets særlige karakteristika og dets funktionsmæssige krav at opfylde de institutionelle opgaver og formål, som det er blevet pålagt i traktaten. Såfremt de medlemmer, der erklærer at have stiftet en gruppe i forretningsordenens artikel 29's forstand, ikke har noget politisk tilhørsforhold til hinanden, har Parlamentet ikke andet valg end at forbyde stiftelsen af en sådan gruppe og anse medlemmerne, således som det bestemmes i forretningsordenens artikel 30, for løsgængere, idet det i modsat fald risikerer at bringe gennemførelsen af lovlige formål, som det skal opfylde med sin organisering i politiske grupper, i fare.

- 217 Det følger heraf, at bestemmelsen i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30, ikke kan anses for en foranstaltning, der ved en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet går ud over grænserne for, hvad der er passende og nødvendigt for at opnå de lovlige formål, der er nævnt i ovenstående præmis.
- 218 Det er korrekt, at løsgængere i forretningsordenens artikel 30's forstand ikke ved udøvelsen af deres funktion nyder de samme fordele som de medlemmer, der er anerkendt som medlemmer af politiske grupper. Som det er anført ovenfor i præmis 155 og 156, følger en sådan situation imidlertid ikke af bestemmelsen i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30, men af de elementer i Parlamentets interne forretningsorden, der er opregnet ovenfor i præmis 156.
- 219 Det tilkommer ganske vist Parlamentet under de betingelser, der er omtalt ovenfor i præmis 157, og eventuelt under Fællesskabets retsinstansers kontrol, at undersøge overensstemmelsen mellem en sådan situation og proportionalitetsprincippet ved at efterprøve, om, for så vidt angår hver af de interne bestemmelser, der er opregnet ovenfor i præmis 156, en mindre hindrende løsning kunne give mulighed for på lige så passende vis at opfylde de lovlige formål, som Parlamentet forfølger med sin opdeling i politiske grupper.

- 220 Det skal imidlertid i disse sager erindres, at Emma Bonino m.fl. ikke har gjort gældende, at de i ovenstående præmis anførte interne bestemmelser er ulovlige (jf. ovenfor, præmis 158).
- 221 Den tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet, som den ene eller den anden af disse interne bestemmelser eventuelt forårsager, kan alene påvirke lovligheden af den pågældende bestemmelse og af den retsakt, som Parlamentet har vedtaget på grundlag af denne bestemmelse. Den kan derimod ikke svække den analyse, der er foretaget ovenfor i præmis 144-149 og i præmis 215, 216 og 217.
- 222 Det fremgår af ovenstående analyse (jf. ovenfor, præmis 215-221), at ulovlighedsindsigelsen mod forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og artikel 30, for så vidt den støttes på en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet, skal afvises som ubegrundet.
- 223 Under hensyn til de betragtninger, der er kommet til udtryk ovenfor i præmis 144-160, 200-205 og 215-222, skal den ulovlighedsindsigelse, som Emma Bonino m.fl. er fremkommet med over for bestemmelsen i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30, således afvises.
- 224 Den analyse, der er foretaget ovenfor i præmis 215-221, fører til afvisning af den argumentation, som Emma Bonino m.fl. er fremkommet med inden for rammerne af det behandlede anbringende, som falder sammen med de elementer, sagsøgerne har henvist til for at anfægte overensstemmelsen mellem bestemmelsen i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, sammenholdt med artikel 30, og proportionalitetsprincippet (jf. ovenfor, præmis 212 og 213).

- 225 Det skal nemlig erindres, at retsakten af 14. september 1999, for så vidt som den fratager de medlemmer, der ligesom dem, der har erklæret TDI-gruppen for stiftet, ikke har noget politisk tilhørsforhold til hinanden, muligheden for sammen at danne en politisk gruppe i Parlamentets forretningsordens forstand og giver dem status som løsgængere, ikke gør andet end at drage konsekvensen af deres manglende overholdelse af det krav om politisk tilhørsforhold, der stilles i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og for dem anvende den løsning, der findes i forretningsordenens artikel 30 for medlemmer, der ikke opfylder dette krav (jf. ovenfor, præmis 162).
- 226 Foreneligheden mellem disse to bestemmelser og proportionalitetsprincippet kan ikke anfægtes (jf. ovenfor, præmis 144-149 og 215, 216 og 217).
- 227 Retsakten af 14. september 1999 kan under disse omstændigheder ikke anses for at være i strid med det proportionalitetsprincippet.
- 228 Det skal tilføjes, at det misforhold, som Emma Bonino m.fl. har påberåbt sig (jf. ovenfor, præmis 212), mellem kravene til Parlamentets effektive organisering og garantien for, at alle medlemmer fuldt ud kan udøve deres parlamentariske mandat, ikke følger af retsakten af 14. september 1999, men af Parlamentets interne bestemmelser, der er anført ovenfor i præmis 156, hvis lovlighed imidlertid ikke er draget i tvivl af sagsøgerne (jf. ovenfor, præmis 158 og 167).
- 229 På baggrund af ovenstående kan det femte anbringende ikke tiltrædes.

Det sjette anbringende om tilsidesættelse af princippet om foreningsfrihed

- 230 Jean-Claude Martinez og Charles de Gaulle har gjort gældende, at retsakten af 14. september 1999 tilsidesætter foreningsfriheden, der er garanteret i artikel 11 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder. De har anført, at medlemmerne på grund af denne frihed skal have ret til at samle sig i grupper med henblik på at få adgang til en helhed af prærogativer, der er nødvendige for, at demokratiet kan fungere, uden at de skal underlægge sig et politisk program, der hæmmer og gør indgreb i deres politiske uafhængighed og i den demokratiske proces. Ved at forbyde stiftelsen af TDI-gruppen, selv om den havde det lovlige formål at sætte en stopper for forskelsbehandlingen af løsgængere, har Parlamentet af politiske årsager skadet foreningsfriheden.
- 231 Retten skal i denne forbindelse understrege, at foreningsfriheden, der bl.a. er knæsat i menneskerettighedskonventionens artikel 11, og som følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, indgår blandt de grundlæggende rettigheder, som efter Domstolens faste praksis, der i øvrigt er bekræftet af præambelen til den europæiske fælles akt og artikel 6, stk. 2, EU, er beskyttet i Fællesskabets retsorden (jf. bl.a. Domstolens dom af 15.12.1995, sag C-415/93, *Bosman*, Sml. I, s. 4921, præmis 79, og af 8.7.1999, sag C-235/92 P, *Montecatini mod Kommissionen*, Sml. I, s. 4539, præmis 137).
- 232 Selv om det antages, at dette princip kan finde anvendelse på Parlamentets interne organisation, skal det imidlertid understreges, at det dog ikke har uindskrænket gyldighed. Udøvelsen af foreningsfriheden kan derfor underkastes begrænsninger, som svarer til lovlige formål, såfremt disse begrænsninger ikke i lyset af det tilsigtede formål udgør et uforholdsmæssigt og urimeligt indgreb, som berører disse rettigheders egentlige indhold (jf. i denne retning Domstolens dom af

13.7.1989, sag 5/88, Wachauf, Sml. s. 2609, præmis 18, og af 13.4.2000, sag C-292/97, Karlsson m.fl., Sml. I, s. 2737, præmis 45, jf. ligeledes Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 23.6.1981, Le Compte, Van Leuven og De Meyere, serie A 43, præmis 65).

- 233 I disse sager er princippet om foreningsfriheden ikke til hinder for, at Parlamentet inden for rammerne af sine beføjelser vedrørende den interne organisering underlægger medlemmernes stiftelse af en gruppe et krav om politisk tilhørsforhold, der er fastsat for at forfølge lovlige formål (jf. ovenfor, præmis 145-149), og forbyder, således som det fremgår af retsakten af 14. september 1999, stiftelsen af en gruppe, såsom TDI-gruppen, der åbenbart strider imod et sådan krav. Sådanne foranstaltninger, der svarer til lovlige formål, påvirker ikke de pågældende medlemmers ret til at samle sig i en gruppe, så længe de overholder de betingelser, der med henblik herpå er fastsat i forretningsordenen.
- 234 Princippet om foreningsfrihed kan under disse omstændigheder ikke med føje påberåbes af Jean-Claude Martinez og Charles de Gaulle for at anfægte gyldigheden af den af Parlamentet vedtagne fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og af Parlamentets manglende anerkendelse af TDI-gruppen.
- 235 På baggrund af ovenstående kan det sjette anbringende ikke tiltrædes.

Det syvende anbringende om manglende hensyntagen til medlemsstaternes fælles parlamentariske traditioner

- 236 Jean-Claude Martinez og Charles de Gaulle har gjort gældende, at Parlamentet ved at forbyde stiftelsen af blandede grupper, selv om et sådan forbud ikke

fremgår af forretningsordenens artikel 29, med retsakten af 14. september 1999 har vedtaget en fortolkning af denne tekst, der afviger fra flertallet af medlemsstaternes lovgivninger og parlamentariske praksis. De har påberåbt sig den gældende situation i de italienske og spanske parlamentariske forsamlinger, hvor løsgængere ex officio er tilknyttet en blandet gruppe, der har samme status og samme prærogativer som de politiske grupper.

- 237 De har ligeledes understreget den tyske parlamentariske ordnings karakteristika. Denne ordning, der er udformet på tilsvarende måde som den europæiske parlamentariske ordning, giver ret til, at der stiftes blandede parlamentariske grupper med Bundestag's tilladelse. Den tyske forfatningsdomstols praksis garanterer i øvrigt, at alle medlemmer, der ikke tilhører en politiske gruppe, har samme rettigheder som de parlamentarikere, der er del af en sådan gruppe. Den tyske parlamentariske ordning, der anses for den strengeste i Europa, gør således mindre indgreb i medlemmernes personlige rettigheder end den ordning, der følger af den fortolkning, Parlamentet forsvare i retsakten af 14. september 1999.
- 238 Front national har anført, at den grad af forskelsbehandling, der sker i Parlamentet, mellem løsgængere og medlemmer af politiske grupper, ikke findes i nogen national parlamentarisk forsamling. Det fremgår af de eksempler fra den gældende parlamentariske praksis i forskellige medlemsstater (Kongeriget Spanien, Den Italienske Republik, Kongeriget Nederlandene, Republikken Finland, Kongeriget Sverige, Republikken Østrig og Forbundsrepublikken Tyskland), at retsakten af 14. september 1999 er åbenbart i strid med komparativ parlamentarisk ret.
- 239 Emma Bonino m.fl. har anført, at Parlamentets manglende anerkendelse af løsgængernes ret til de prærogativer, der er forbundet med et tilhørsforhold til en politisk gruppe, er i strid med den gældende parlamentariske praksis i adskillige medlemsstater.

- 240 Retten skal herved udtale, for det første, at selv om det antages, at den retspraksis, hvorefter Fællesskabets retsinstanser ved sikringen af de grundlæggende rettigheders overholdelse er forpligtet til at tage udgangspunkt i medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner (jf. bl.a. Domstolens dom af 17.12.1970, sag 11/70, Internationale Handelsgesellschaft, Sml. s. 235, org. ref.: Rec. s. 1125, præmis 4, og af 14.5.1974, sag 4/73, Nold mod Kommissionen, Sml. s. 491, præmis 13), finder analog anvendelse på medlemsstaternes fælles parlamentariske traditioner, kan retsaktens af 14. september 1999, for så vidt den forbyder stiftelsen af grupper, hvis medlemmer som i disse sager benægter ethvert politisk tilhørsforhold til hinanden, ikke anses for at være i strid med medlemsstaternes fælles parlamentariske traditioner.
- 241 Det fremgår ganske vist af de angivelser, som sagsøgerne er fremkommet med i deres skriftlige indlæg, at stiftelsen af tekniske eller blandede grupper er tilladt i nogle nationale parlamentariske forsamlinger.
- 242 Det kan derimod ikke med disse angivelser udelukkes, at de nationale parlamenter, der ligesom Parlamentet underlægger stiftelsen af en gruppe et krav om politisk tilhørsforhold, i forhold til en stiftelseserklæring fra en gruppe, der svarer til TDI-gruppen, anvender en fortolkning, der er identisk med Parlamentets i retsaktens af 14. september 1999. Det kan heller ikke hermed konkluderes, at stiftelsen af en gruppe, såsom TDI-gruppen, hvis medlemmer udtrykkeligt har anført, at den mangler politisk karakter, er mulig i størstedelen af de nationale parlamenter.
- 243 Det skal dernæst erindres, at Parlamentets påståede forskelsbehandling mellem løsgængere, der ligesom de medlemmer, der har erklæret at have stiftet TDI-gruppen, er blevet det ved retsaktens af 14. september 1999, og medlemmer af politiske grupper ikke følger af den nævnte retsakt, men af Parlamentets interne bestemmelser, der er opregnet ovenfor i præmis 156.

- 244 Under disse omstændigheder, uden at det i øvrigt er nødvendigt at foretage en sammenligning mellem den status, som løsgængere eller uafhængige medlemmer har i de forskellige nationale parlamentariske forsamlinger, skal sagsøgernes argument om, at retsakten af 14. september 1999 mellem TDI-gruppens medlemmer og medlemmerne af politiske grupper fører til en forskelsbehandling, der er i strid med medlemsstaternes fælles parlamentariske traditioner, afvises.
- 245 Under hensyn til det ovenfor anførte må det syvende anbringende forkastes.

Det ottende anbringende om tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter

- 246 Front national har påberåbt sig et anbringende om tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter. Dette anbringende består af tre led. Front national har i det første led anført, at rækkevidden af retsakten af 14. september 1999 går ud over en fortolkning af forretningsordenen. Front national har i det andet led gjort gældende, at der ikke er blevet stemt om opløsningen af TDI-gruppen på et plenarmøde. Med det tredje led har Front national påberåbt sig en tilsidesættelse af kontradiktionsprincippet.

Anbringendet første led

- 247 Front national har med det første led af dette anbringende anført, at retsakten af 14. september 1999 er mere end en retskonstaterende og generel fortolkning. Denne retsakt udgør en afgørelse med tilbagevirkende kraft til datoen for TDI-gruppens stiftelseserklæring og underlægger stiftelsen af en gruppe en ny betingelse, der i henhold til forretningsordenens artikel 29 var af fakultativ

karakter, nemlig at der er et politisk tilhørsforhold mellem den pågældende gruppes medlemmer. Front national har til støtte for sin argumentation henvist til eksempler på tekniske grupper, der er blevet tilladt under tidligere og den nuværende valgperiode, hvilket i disse sager viser, at Parlamentet har foretaget en skønsmæssig efterprøvelse af overholdelsen af en fakultativ betingelse og tilsidesat en sædvane, der ikke tidligere er blevet draget i tvivl.

248 Retten forstår Front national's argumentation under dette led af anbringendet således, at det for det første gøres gældende, at Parlamentet har tilsidesat væsentlige formforskrifter ved i retsaksen af 14. september 1999 — ud over at vedtage den generelle fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, der blev foreslået af Udvalget om Forfatningsspørgsmål — at have besluttet, at TDI-gruppen ikke eksisterede ex tunc.

249 Denne argumentation skal afvises.

250 Retten skal på den ene side fastslå, at Front national ikke har identificeret de væsentlige formforskrifter, som Parlamentet angiveligt tilsidesatte, da det den 14. september 1999 besluttede at fastslå, at TDI-gruppen ikke eksisterede ex tunc, i lyset af en generel fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, der samme dag var vedtaget på plenarmødet.

251 Det skal i denne forbindelse anføres, at den af Parlamentet vedtagne fortolkning i henhold til bestemmelserne i forretningsordenens artikel 180, stk. 5 og 6, er gentaget i form af noter til den relevante artikel eller de relevante artikler i forretningsordenen, og at disse noter udgør præcedens for navnlig anvendelse af

de pågældende artikler. I modsætning til forretningsordenens artikel 181, stk. 3, der vedrører tilfælde af ændring af forretningsordenen, og hvorefter en ændring først træder i kraft den første dag i den mødeperiode, der følger efter dens vedtagelse, fastsætter ovennævnte bestemmelser i forretningsordenens artikel 180 hverken nogen frist eller nogen formalitet for anvendelsen af en af Parlamentet vedtaget fortolkning af en bestemmelse i forretningsordenen.

- 252 Hvad for det andet angår ex tunc-virkningen af afgørelsen om, at TDI-gruppen ikke eksisterede, skal det understreges, at den fortolkning, som Parlamentet giver en bestemmelse i dets forretningsorden, klarlægger og præciserer betydningen og rækkevidden af bestemmelsen, således som den skal forstås og anvendes og skulle have været forstået og anvendt siden dens ikrafttræden. Det følger heraf, at den således fortolkede bestemmelse kan anvendes på situationer, der er opstået før vedtagelsen af den fortolkende beslutning.
- 253 Retten forstår Front national's argumentation under dette led af anbringendet således, at det for det andet gøres gældende, at det i betragtning af, at tekniske grupper er blevet anerkendt under tidligere og den nuværende valgperiode, skal fastslås, at Parlamentet, idet det har afvist at anerkende stiftelsen af TDI-gruppen, har ændret indholdet af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, uden at tage hensyn til den faste fortolkning, som denne bestemmelse indtil nu har været genstand for. Parlamentet har således givet betingelsen om politisk tilhørsforhold en bindende karakter, som den ikke tidligere har haft, og på uberettiget vis foretaget en efterprøvelse af overholdelsen af denne betingelse.
- 254 Det skal i denne forbindelse erindres, at det forhold, at Parlamentet af de årsager, der er redegjort for ovenfor i præmis 84, 85 og 87, 88 og 89, ikke har anfægtet stiftelsen af de grupper, som Front national har omtalt inden for rammerne af

denne argumentation, ikke kan modsige den analyse, der er foretaget ovenfor i præmis 80, 81 og 82, og præmis 101-124. Det fremgår af denne analyse, at kriteriet om politisk tilhørsforhold, der ifølge Parlamentets erklæringer under den mundtlige forhandling har været indeholdt i alle tidligere udgaver af dets interne forretningsorden med en ordlyd, der er identisk med ordlyden af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, skal anses for — fra begyndelsen af denne institutions funktion — at svare til en obligatorisk betingelse om stiftelse af en politisk gruppe. Det fremgår ligeledes af denne analyse, at Parlamentet i kraft af kompetencen til at anvende og fortolke bestemmelserne i sin forretningsorden råder over en skønsmæssig beføjelse, der giver det ret til at forbyde stiftelsen af en gruppe, der som TDI-gruppen åbenbart strider med denne betingelse.

- 255 På baggrund af ovenstående betragtning kan den første del af det behandlede anbringende ikke tages til følge.

Anbringendets andet led

- 256 Front national har med det andet led af det behandlede anbringende for det første anført, at Udvalget om Forfatningsspørgsmål ikke havde kompetence til at træffe en særskilt beslutning om overensstemmelsen mellem TDI-gruppen og forretningsordenens artikel 29, stk. 1.

- 257 Retten skal i denne forbindelse anføre, at Udvalget om Forfatningsspørgsmål i henhold til punkt XV 8 i bilag VI til forretningsordenen har kompetence til at behandle spørgsmål om fortolkningen af forretningsordenen, navnlig i overensstemmelse med artikel 180.

- 258 I henhold til forretningsordenens artikel 180, stk. 1, kan Parlamentets formand, hvis der opstår tvivl om anvendelsen eller fortolkningen af forretningsordenen, henvise spørgsmålet til behandling i Udvalget om Forfatningsspørgsmål. I overensstemmelse med artikel 180, stk. 3, sender udvalget, hvis det afgør, at en fortolkning af den gældende forretningsorden er tilstrækkelig, sin fortolkning til formanden, som underretter Parlamentet.
- 259 De bestemmelser, der er nævnte i de to ovenstående præmisser, skal forstås således, at de giver Udvalget om Forfatningsspørgsmål, i tilfælde af en henvisning, kompetence til at foreslå Parlamentet en fortolkning af forretningsordenen med hensyn til det pågældende problem, som har berettiget denne henvisning.
- 260 Det fremgår i disse sager af angivelserne ovenfor i præmis 29 og 30, at Udvalget om Forfatningsspørgsmål har fået forelagt spørgsmålet om anvendelse af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, i forhold til navnlig TDI-gruppens stiftelseserklæring. Det fremgår ligeledes heraf, at udvalget under sit møde den 27. og 28. juli 1999 dels meddelte Parlamentets formand, at det fortolkede ovennævnte bestemmelse således, at den ikke tillod stiftelsen af gruppen, idet den ovennævnte erklæring udelukkede ethvert politisk tilhørsforhold og gav medlemmerne af denne gruppe fuldstændig politisk uafhængighed, dels foreslog en fortolkning af denne bestemmelse, der var inspireret af det særlige tilfælde, der gav anledning til henvisningen.
- 261 Herved har Udvalget om Forfatningsspørgsmål holdt sig inden for grænserne for den kompetence, som det er blevet tildelt ved bestemmelserne i punkt XV 8 i bilag VI og forretningsordenens artikel 180.

- 262 Front national har for det andet påstået, at beslutningen om opløsning af TDI-gruppen ikke var genstand for en afstemning på et plenarmøde. Kun den generelle fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, som blev foreslået af Udvalget om Forfatningsspørgsmål, blev sat til afstemning, og da denne fortolkning var vedtaget, erklærede Parlamentets formand, at afstemningen ligeledes vedrørte ovennævnte beslutning. Selv om Parlamentet i henhold til forretningsordenens artikel 180, stk. 4, skulle tage stilling til denne ene fortolkning, blev det på denne måde involveret i vedtagelsen af en tekst, som det ikke i fuldt omfang havde kunnet gøre sig bekendt med.
- 263 Retten skal udtale, at Parlamentets formand på plenarmødet den 13. september 1999 for den parlamentariske forsamling oplæste indholdet af den skrivelse, der var blevet tilstillet ham den 28. juli 1999 af formanden for Udvalget om Forfatningsspørgsmål, som er gengivet i præmis 38. Formanden oplyste således Parlamentet dels om den særlige fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1, som udvalget havde foreslået for så vidt angik TDI-gruppens stiftelseserklæring, dels om indholdet af den tekst, som udvalget havde foreslået skulle indsættes som en generel fortolkning af forretningsordenens artikel 29, stk. 1.
- 264 Medlemmerne deltog således oplyst og efter TDI-gruppens indsigelser mod denne generelle fortolkning i afstemningen herom, idet de var opmærksomme på de særlige følger af en sådan afstemning om TDI-gruppens stiftelseserklæring. De har nødvendigvis forstået, at de ved at tage stilling til ovennævnte fortolkning samtidig tog stilling til overensstemmelsen mellem denne erklæring og forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og dermed til TDI-gruppens skæbne. Det var under disse omstændigheder ikke berettiget med en særskilt afstemning herom.
- 265 På baggrund af ovenstående betragtninger kan andet led af det behandlede anbringende ikke tages til følge.

Anbringendets tredje led

- 266 Front national har med det tredje led af det behandlede anbringende bemærket, at Parlamentet, idet det ikke inden vedtagelsen af retsakten af 14. september 1999 iværksatte en drøftelse, der gav TDI-gruppens medlemmer mulighed for at forsvare sig over for klagepunktet om, det der ikke var noget politisk tilhørsforhold mellem dem, handlede i strid med kontradiktionsprincippet og retten til forsvar. Front national har tilføjet, at Udvalget om Forfatningsspørgsmålsdrøftelse skete for lukkede døre, og at TDI-gruppens medlemmer deltog deri som institutionsmedlemmer af dette udvalg.
- 267 Retten skal imidlertid fastslå, at TDI-gruppens medlemmer mellem den 20. juli 1999, hvor formændene for de politiske grupper anfægtede gruppens forenelighed med forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og den 14. september 1999 ved flere lejligheder var i stand til at gøre deres synspunkter gældende over for de øvrige medlemmer vedrørende kritikken af gruppens manglende forenelighed med ovennævnte bestemmelse.
- 268 Det er først i referatet fra formandskonferencens møde den 21. og 22. juli 1999, at der nævnes to indlæg fra Emma Bonino, som formand for TDI-gruppen, under dagsordenens punkt 2, der vedrørte stiftelsen af denne gruppe. Under mødet fremlagde Emma Bonino bl.a. »sit notat om flere tekniske grupper, der tidligere har set dagens lys, og bemærke[de], at Parlamentets interne forretningsorden ikke er ændret vedrørende spørgsmålet om politisk tilhørsforhold«. Hun tog »forbehold med hensyn til bedømmelseskriterierne for politisk tilhørsforhold«.

269 For det andet indeholder referatet fra Udvalget om Forfatningsspørgsmåls møde den 28. juli 1999 under punktet »[f]ortolkning af forretningsordenens artikel 29 i forhold til [TDI-gruppens] stiftelse« indlæg fra Francesco Speroni og Olivier Dupuis. Angivelsen »(TDI)«, der findes ved siden af deres navne, viser, at de har udtrykt sig på vegne af TDI-gruppen og er blevet opfattet således af udvalgets øvrige medlemmer.

270 Francesco Speroni gjorde navnlig gældende:

»Alle formaliteter for stiftelsen af en gruppe er blevet overholdt. Den blandede gruppe er ikke uforenelig med, at der findes andre grupper, med henblik på at komme væk fra løsgængernes ghetto. Der mangler også politisk tilhørsforhold i andre af Europa-Parlamentets grupper [...] Den individuelle parlamentarikers status er ikke hensigtsmæssig. Det er ikke op til de andre grupper at træffe afgørelse om stiftelsen af andre grupper [...] Artikel 29 kræver ikke berettigelse i form af 'politisk tilhørsforhold'. Som et mindstemål et minimum af tilhørsforhold på et minimum af fælles grundlag.«

271 For så vidt angår dette møde skal det tilføjes, at det ikke fremgår af referatet herfra, at udvalget mødtes for lukkede døre. Front national er i øvrigt ikke fremkommet med noget element, der godtgør, at medlemmer, der ikke sidder i dette udvalg, har anmodet om at deltage i udvalgets arbejde i henhold til forretningsordenens artikel 166, stk. 3, og er blevet forhindret heri.

- 272 For det tredje gav Bruno Gollnisch på Parlamentets plenarmøde den 14. september 1999 under behandlingen af dagsordenens punkt vedrørende vedtagelsen af referatet fra den forudgående dags møde på TDI-gruppens vegne udtryk for følgende betragtninger:

»Jeg vil for det andet også, hvis De tillader det, meget kort sige, hvorfor [f]ortolkningen [af artikel 29] efter vores opfattelse ikke skal tages til følge. Artikel 29 [stk. 4] i vores forretningsorden bestemmer, at en stiftelseserklæring fra en gruppe skal indeholde navnet på gruppen, navnene på medlemmerne og navnene på bestyrelsesmedlemmerne. Dette er de tre eneste krav i vores forretningsorden.

Hvis De, mine kære kolleger, måske af manglende hensyntagen til mindretallets rettigheder, gennem udtryk for de store gruppers ønske om overherredømme, tager en fortolkning, der går ud over [forretningsordenens] ellers meget klare ordlyd, skal jeg henlede Deres opmærksomhed på det forhold, at De skaber en meget vigtig og meget skadelig præcedens, der en dag kan anvendes mod en hvilken som helst af denne forsamlings grupper eller undergrupper.

De giver nemlig flertallet i denne forsamling på konjunkturbestemt vis mulighed for at træffe afgørelse om det politiske tilhørsforhold, der kan være mellem dette eller hint medlem, der har skrevet under på en gruppes stiftelseserklæring, og vi ved godt, at der findes, herunder inden for flertalsgrupper, fraktioner, der ikke er indbyrdes enige om et fælles politisk program.«

- 273 På baggrund af ovenstående betragtning kan det tredje led af det behandlede anbringende ikke tages til følge.

274 Det følger heraf, at det ottende anbringende i det hele ikke kan tages til følge.

Det niende anbringende om en formodning om procedurefordrejning

275 Front national har påberåbt sig en formodning om procedurefordrejning. Under henvisning til de ændringer, der tidligere er foretaget i forretningsordenens artikel 14 vedrørende åbningstalen ved en ny valgperiode, i artikel 34 om mistillidsvotum til Kommissionen og i artikel 126 om beslutningsdygtighed, har Front national gjort gældende, at retsakten af 14. september 1999 medvirker, ligesom disse ændringer, til at gennemføre Parlamentets ønske om systematisk at reducere visse medlemmers, navnlig Front national's medlemmer, rettigheder.

276 Retten skal imidlertid erindre om, at der ifølge fast retspraksis alene er tale om magtfordrejning, som procedurefordrejning kun er en form for, når det på grundlag af objektive, relevante og samstemmende indicier må antages, at den anfægtede retsakt udelukkende eller i overvejende grad er blevet vedtaget for at nå andre mål end de angivne (jf. bl.a. Domstolens dom af 25.6.1997, sag C-285/94, Italien mod Kommissionen, Sml. I, s. 3519, præmis 52, og Rettens dom af 6.4.1995, sag T-143/89, Ferriere Nord mod Kommissionen, Sml. II, s. 917, præmis 68).

277 I disse sager godtgør eksemplerne med tidligere ændringer i Parlamentets interne forretningsordenen imidlertid ikke, at de af Parlamentet truffne afgørelser af 14. september 1999 (jf. ovenfor, præmis 46) var udtryk for et fast ønske fra Parlamentets side om at påvirke visse medlemmers, navnlig sagsøgerne i sag T-327/99, rettigheder. Det fremgår tværtimod af den analyse, der er redegjort for

ovenfor i præmis 101-124, at Parlamentet i disse sager fuldt lovligt har anvendt den skønsmæssige beføjelse, som det er i besiddelse af, for så vidt angår overensstemmelsen mellem en gruppe og kravet om politisk tilhørsforhold i forretningsordenens artikel 29, stk. 1, og at Parlamentet i tilfælde af et så åbenbart manglende politisk tilhørsforhold som det, der fremgår af TDI-gruppens stiftelseserklæring, alene kan fastslå, at denne gruppe ikke eksisterer, da den ikke overholder ovennævnte krav.

- 278 Det følger heraf, at det niende anbringende ikke kan tages til følge.
- 279 Under hensyn til de anførte betragtninger kan appellanten ikke gives medhold i sit annullationssøgsmål.

Sagsomkostningerne

- 280 I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgerne har tabt sagen, bør hver af dem, i overensstemmelse med Parlamentets påstande, bære sine egne omkostninger og de af Parlamentet afholdte omkostninger i den pågældende sag, herunder for så vidt angår sag T-222/99 de med sagen om foreløbige forholdsregler forbundne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Tredje Udvidede Afdeling)

- 1) Sag T-222/99, T-327/99 og T-329/99 er forenet med henblik på denne dom.
- 2) Europa-Parlamentet frifindes.
- 3) Sagsøgerne bærer i hver sag sine egne omkostninger og betaler de af Parlamentet afholdte omkostninger, herunder for så vidt angår sag T-222/99 de med sagen om foreløbige forholdsregler forbundne omkostninger.

Azizi

Lenaerts

Moura Ramos

Jaeger

Vilaras

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 2. oktober 2001.

H. Jung

Justitssekretær

M. Jaeger

Afdelingsformand